

KUHMO

**TALOUSARVIO 2023
JA
TALOUSSUUNNITELMA 2024 -
2025**

Sisällys

1 Kaupunginjohtajan katsaus	3
2 Kuhmon kaupungin strategia	4
2.1 Kaupunkistrategia	4
2.2 Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet	4
2.3 Strategiset mittarit	5
2.4. Strategiset riskit	6
3 Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat	9
3.1 Talousarvion rakenne ja periaatteet lainsäädännössä	9
3.2 Kuntatalous.....	9
3.3 Kuhmon kaupungin talous	13
3.4 Talouden ja toiminnan seuranta	19
3.5 Talouden sitovuustaso ja lainanottoon liittyvä ratkaisuväli	20
3.6 Tilivelvollisuus	21
4 Tavoitteet vuodelle 2023	22
4.1 Keskushallinto	23
4.2 Vetovoimaisuuden palvelualue	30
4.3 Työllisyydenhoidon palvelualue	31
4.4 Kasvun ja oppimisen palvelualue	31
4.5 Kaupunkiympäristön palvelualue	32

Tuloslaskelma

Rahoituslaskelma

Liitteet

Liite 1 Kuhmon kaupungin tuloskehitys vuosina 2005-2021

Liite 2 Kuhmon kaupungin avustismäärärahat ja yhtiövastikkeet 2023

Liite 4 Elinkeinojen kehittämismäärärahat

Liite 5 Investoinnit ta 2023 sekä ts 2024-2026, hankeluettelo

1 Kaupunginjohtajan katsaus

2 Kuhmon kaupungin strategia

2.1 Kaupunkistrategia

Kuhmon kaupungin kaupunkistrategia kuvaa keskeiset tavoitteet, joihin valtuuston johtamana Kuhmon päätökset perustuvat strategiakaudella. Kuhmon Strategiasta on laadittu erillinen asiakirja. Kaupunkistrategia on elävä asiakirja ja sitä uudistetaan tarpeen mukaan. Vuosittaiset tavoitteet vahvistetaan valtuuston hyväksymässä talousarviossa ja niitä seurataan tilinpäätöksessä. Operatiivinen toteutus tapahtuu kaupunginhallituksessa ja valiokunnissa sekä kaupunkiorganisaation toimesta.

Kuhmon kaupungin visio

Täyttä elämää metsän ja kulttuurin valtakunnassa

Kuhmon kaupungin missio

Luomme mahdollisuuksia - Kuhmo on turvallinen ja avoin kotikaupunki toteuttaa unelmia sekä ajatella isosti

Kuhmon kaupungin arvot

Turvallisuus, Yhdenvertaisuus, Luonto- ja kulttuurikeskeisyys, Kestävä kehitys, Avoimuus, Palvelevuus, Yhteisöllisyys, Uudistuminen

2.2 Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet

Kuhmon kaupungin strategiset tavoitteet ja toiminnalliset tavoitteet

- 1. Kestävä kaupunki**
 - 1.1. Rakennamme puusta
 - 1.2. Vaikutamme hankinnoilla
 - 1.3. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuuksia
 - 1.4. Sopeutamme infrastruktuuria
 - 1.5. Pitkän aikavälin talouden tasapaino
 - 1.6. Fiksu omistaminen
- 2. Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne**
 - 2.1 Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat
 - 2.2 Woodpolis = Kainuun metsäbiotalouden keskus
 - 2.3 Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään
 - 2.4 Saamme osajia
 - 2.5 Tulomuuttopalvelut kunnossa
 - 2.6 Yrittäjämönteinen kaupunki
- 3. Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat Kuhmolaiset**
 - 3.1 Turvallinen ja avoin kaupunki
 - 3.2 Aktiiviset toimijat
 - 3.3 Osalliset ihmiset

- 3.4 Työllisyyden edistäminen
- 3.5 Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet
- 3.6 Elämän murroskohdat ja ikä huomioidaan
- 4. **Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki**
 - 4.1 Kuhmon aluebrändi tunnetaan
 - 4.2 Luotettava yhteistyökumppani
 - 4.3 Metsään liittyvät verkostot ovat hallussa
 - 4.4 Toimimme kansainvälisissä kulttuuriverkostoissa
 - 4.5 Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia
- 5. **Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille**
 - 5.1 Kannustava varhaiskasvatus
 - 5.2 Yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus
 - 5.3 Vetovoimainen oma lukio
 - 5.4 Ammattiin voi opiskella Kuhmossa
 - 5.5 Laadukkaat elinikäisen oppimisien palvelut ja taiteen perusopetus
- 6. **Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö**
 - 6.1 Hyvä palveluasenne
 - 6.2 Valmentava johtajuus
 - 6.3 Itseohjautuvat tiimit
 - 6.4 Salliva kokeilukulttuuri
 - 6.5 Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö

Kuhmon kaupungin strategian uudistuessa keskushallinto ja palvelualueet toteuttavat toiminnallaan kaikkia strategisia tavoitteita. Jokaisen palvelualueen on mahdollista valita strategiset toiminnalliset tavoitteet, jotka ohjaavat vuoden 2023 käytännön tekemistä. Strategian lisäksi käytännön tekemistä ohjaavat mm. poikkisektoraaaliset suunnitelmat kuten hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma ja kunkin toimialan lainsäädäntö.

2.3 Strategiset mittarit

Kuhmon kaupungin strategiset mittarit

Kestävyysdynamiikka
Energian kulutus pienenee
Puu materiaalina julkisissa rakennuksissa
Lainakanta €/asukas lähtee laskuun
Alijäämä katettu
Veto- ja pitovoimadynamiikka
Nettomuutto positiivinen
Naisten lkm suhde miesten lkm nousee
Yritys- ja työllisyysdynamiikka
Työttömien osuus työvoimasta
Työllisyysaste kohenee
Taloudellisen huoltosuhte ei heikkene
Aloittaneiden yritysten toimialarakenne monipuolinen
Koulutus- ja hyvinvointidynamiikka
Peruskoulun 1. vuosiluokan oppilaiden määrä ei alene
Lukio on Kuhmossa

Ammatillisen koulutuksen voi suorittaa Kuhmossa
Perustoimeentulon saajien määrä ei nouse
Korkea-asteen koulutettuja nykyistä enemmän
Kuhmolaisella on vähintään yksi ystävä ja yksi harrastus
Tunnettuus- ja verkostodynamiikka
Brändistrategia jalkautus on viety läpi
Sosiaalisen median kanavien seuraajien määrä kasvaa 1/3
Valtuustokaudella käynnistyy vähintään kaksi kansainvälistymishanketta ja ne ovat vaikuttavia
Työpaikka- ja palveludynamiikka
Työhyvinvointi pysyy nykytasolla tai paranee
Sairaspoissaolot pysyvät nykytasolla
Valmentava johtajuus -koulutus kaikille esihenkilöille
Kolmas kehittäjäaalto suorittanut opinnot
Palvelevuutta mitataan asiakastutkimuksilla vuosittain

2.4. Strategiset riskit

Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet	Riski	Syy	Seuraus	Riskiluku			Toimenpiteet
				TN	VS	RL	
Kestävä kaupunki <ul style="list-style-type: none"> Rakennamme puusta Vaikutamme hankinnoilla Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuuksia Sopeutamme infrastruktuuria Pitkän aikavälin talouden tasapaino Fiksu omistaminen 	Talouden (epätasapaino) ja <u>ylivelkaantuminen</u>	Velkaantuneisuus, investointipaineet, korkojen nousu	Joudumme karsimaan palveluja, emme pysty tekemään haluamiamme investointeja	4	5	20	Vuoden 2022 osalta pyrimme mahdollisimman hyvään tulokseen, valtionosuuksien maksimointi tuleville vuosille. Sote-aseman rakennusluvan saaminen. Investointien ajoittaminen, kiinteistöstrategian toimenpiteistäminen.
	Epäonnistumme säännöllisesti hankinnoissa	Ei ole riittävää osaamista ja resurssia hankintoihin Huono hankeosaaminen	Syntyy välillisiä kustannuksia ja aikaa kuluu hukkaan valituksissa Kehittäminen kärsii	3	4	12	Uudenlainen hankintayhteistyö Kainuun kuntien kanssa. Tulevat rekrytoinnit ja hankeosaamisen kasvattaminen, edunvalvonta
	Emme pysty hyödyntämään vihreän siirtymän mahdollisuuksia	Osaamisen puute, vihreän siirtymää ei ymmärretä laajasti	Kehitys taantuu	2	5	10	Osaamisen lisääminen
	Ei ostajia tyhille kiinteistöille, epätoivotut kiinteistösijoittajat, yksityisten omistamia tiloja siirtyä "väärin käsiin" ja tyhjilleen; valtion omistamat tilat siirtymässä kunnan omistukseen	Markkinatilanne; emme kykene tekemään valintoja ajoissa; epätoivotuja ostajia liikkeellä	Turhat kustannukset; kaupunkikuvan ja katukuvan heikkeneminen	4	4	16	Kiinteistöstrategian toteuttaminen; viestintä riskeistä kiinteistöasioissa myös yksityisille kiinteistöjen omistajille
	Valtiojohtoiset normimuutokset	Valtion talouden tasapainottaminen; Kainuun hyvinvointialueen talous ja selviytyminen	Emme voi itse vaikuttaa kuntamme palveluiden tuottamiseen, palvelut tuotetaan keskitetysti ja etäällä kuntalaisistamme; tyhjilleen jäävät sote-tilat	2	2	4	Edunvalvonta; strateginen ja operatiivinen yhteistyö kuntien ja Kainuun hyvinvointialueen välillä
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne <ul style="list-style-type: none"> Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat Woodpolis = Kainuun metsäbiotalouden keskus Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään Saamme osajia 	Työvoiman saavuus, emme saa osajia Kuhmoon ja Kuhmon kaupungille	Kansallinen tilanne, syrjäinen sijainti, palkkataso Kuhmossa; saavutettavuus, ei riittävästi veto- ja pitovoimaa	Yritysten menettäminen, laajennusinvestointien estyminen	5	5	25	Kuhmon brändin jalkauttamisen jatkaminen, verkottuminen rekrytoinnissa Kotouttamistyön ottaminen haltuun, muuttajaprofiloinnit
	Yrittäjyyden vaje ja yrityspohjan kapeus, matkailun investoinnit eivät toteudu; markkinatilanne, hintojen ja korkojen nousu	Väestöpohja, kysyntä, yrittäjäaineksen puute, rahoituksen saatavuus	Investoinnit ja yritysten liiketoiminnan kasvu estyy Kuhmossa	5	5	25	Yrittäjätystävällinen elinkeinopolitiikka, Kuhmon brändin jalkauttamisen jatkaminen, hanketoiminta, yritysneuvonta, ideapajat, yrittäjärekrytointi, investori-hankinta, edunvalvonta, Invest in Kainuu

<ul style="list-style-type: none"> Tulomuuttopalvelut kunnossa Yrittäjämyynteinen kaupunki 	<p>Kuhmon petotilanne</p> <p>Kainuun muut kunnat eivät sitoudu puu- / hybridirakentamiseen</p> <p>Yritysten riskirahoituksen saatavuus</p>	<p>Petopolitiikka, kaatolupatilanne; negatiivinen mediajulkisuus</p> <p>Yritysvaikutuksia ei tunneta</p> <p>Pankkien riskinormit ja varovaisuus</p>	<p>Metsästysmatkailun kehittäminen vaarantuu</p> <p>Tiedottaminen/osaamisen lisääminen</p> <p>Entistä taantuvampi alue</p> <p>Yritysten perustaminen ja kehittäminen vaikeutuu</p>	5	3	15	<p>Aktiivinen viestintä ja edunvalvonta; yhteistyö</p> <p>Yrityksille tukea rahoituksen hakeamiseen</p>
<p>Täyttä elämää keskustassa ja kylissä – hyvinvoivat kuhmolaiset</p> <ul style="list-style-type: none"> Turvallinen ja avoin kaupunki Aktiiviset toimijat Osalliset ihmiset Työllisyyden edistäminen Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet Elämän murroskohdat ja ikä huomioidaan 	<p>Resurssit eivät riitä palveluiden tuottamiseen (totuttu/halluttu palvelutaso)</p> <p>Kuntalaiset eivät tunne voivansa vaikuttaa riittävästi Kuhmon palveluihin ja päätöksiin</p> <p>Elinvoimaisen yhdistystoiminnan hiipuminen</p>	<p>Verotulojen ja valti-onosuusien kehitys</p> <p>Emme löydä tai käytä riittävän monipuolisia ja aktiivisia viestintä- ja vaikuttamiskanavia</p> <p>Liian monia yhdistyksiä, aktiivisia toimijoita ei riitä</p>	<p>Palvelujen tai toimintatapojen muuttuminen; vaihtoehtona talouden tasapainon järjkyminen</p> <p>Heikko asukastytyväisyys ja passiivisuus</p> <p>Negatiivinen vaikutus elinvoimaan ja osallisuuteen</p>	4	3	12	<p>Palvelujen muotoilu; toimintatapojen muuttuminen, toimintojen digitalisointi soveltuvin osin, sopimusperustaisuus yhteistyössä yhdistysten kanssa</p> <p>Liikkuminen kuntalaisten parissa, www-sivujen ja sähköisten mahdollisuuksien hyödyntäminen, hyvinvointijohtaminen, vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto-Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto-työskentelyssä onnistuminen.</p> <p>Kestävän kehityksen hankkeen toteuttaminen.</p> <p>Tulevaisuus-työpaja; keskustelu yhdistysten kanssa</p>
<p>Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki</p> <ul style="list-style-type: none"> Kuhmon aluebrändi tunnetaan Luotettava yhteistyökumppani Metsään liittyvät verkostot ovat hallussa Toimimme kansainvälisissä kulttuuri- verkostoissa Elävä suhde Kostamuksen ja Karjalan tasavallan kanssa 	<p>Kuhmolaiset eivät ota brändiä omakseen ja osallistu viestimiseen. Emme vakuuta toimijoita Suomen metsäkeskeisimpänä kaupunkina.</p> <p>Menetämme Unescon kirjallisuuskaupunki-statuksen</p> <p>Raja on kiinni pitkään ja emme löydä korvaavia tapoja yhteistyöhön</p>	<p>Brändin jalkauttaminen jää kesken emmekä vie sitä systemaattisesti käytäntöön. Sisältö ei vastaa brändikuvaa.</p> <p>Emme ole kytäneet toiminnallamme vakuuttamaan arvioijia.</p> <p>Globaali koronatilanne. Oma laiskuus mieltä yhteistyön muotoja.</p>	<p>Emme saavuta kohderyhmiämme ja häviämme veto- ja pito-voimassa. Bränditunnettuus heikko.</p> <p>Negatiivinen imago statuksen menettämisestä. Resurssien hukkaa, kun yhteistyöverkosto, johon on panostettu, häviää.</p> <p>Yhteistyökumppani panostaa sinne, missä on kyky uusia toimintatapoja.</p>	2	4	8	<p>Brändin systemaattisen jalkauttamisen jatkaminen, brändilähtötiläät, Sammon takoja 2023. Syvennetään brändin syvempää olemusta toimintatapana</p> <p>Valmistaudutaan hyvin arviointiin ja toteutetaan systemaattisesti sovitua suunnitelmaa yhteistyökumppaneiden kanssa. Otetaan KV-verkostosta kaikki hyöty irti.</p> <p>CBC-hankehaku avautuu loppuvuodesta 2021. Hankeidean työstäminen Kostamuksen kanssa uuden sopimuksen pohjalta. Rajakuntayhteistyö, lasten- ja nuorten kansainvälisyys.</p>
<p>Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille</p> <ul style="list-style-type: none"> Kannustava varhaiskasvatusta Yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus Vetovoimainen oma lukio Ammattiin voi opiskella Kuhmossa Laadukkaat elinikäiset oppimisen palvelut ja taiteen perusopetus 	<p>Pätevien työntekijöiden rekrytoinnissa ei onnistuta kasvun- ja oppimisen palvelu-alueella.</p> <p>Lukioon hakeutuvien suhteellinen osuus ikäluokasta vähenee.</p> <p>Taitotehtaan toimintamalli kiihtyy koon parin vuoden jälkeen.</p> <p>Käyttäjien määrä vähenee ennakoitua nopeammin ja sitä ei kyetä huomioimaan.</p>	<p>Kuhmon kaupunkia ei koeta kiinnostavaksi työntekijäksi.</p> <p>Nuoret haluavat pois Kuhmosta tai opiskella ammattiin nopeasti.</p> <p>Opiskelijat haluavat opiskella isommissa yksiköissä tai sellaisia aloja, jotka eivät ole mahdollisia Taitotehtaassa, yrittäjien innostus toimintamalliin laantuu.</p> <p>Kuhmo kärsii kovasta muuttotappiosta tai kiinnostus itsensä kehittämiseen vähenee voimakkaasti tai aalloissa.</p>	<p>Kasvatuksen ja opetuksen laatu kärsii ja nuorten jatko-opintomahdollisuudet vaarantuvat.</p> <p>Lukion rahoitus pienenee merkittävästi ja toiminta kiihtyy.</p> <p>Työvoimapula pahenee ja yritysten toimintaedellytykset häviävät.</p> <p>Palveluja ei pystytä tarjoamaan, koska opettajia ei saada vähäisten tuntimäärien vuoksi. Pätevä henkilöstö muuttaa paikkakunnalta.</p>	3	3	9	<p>Panostetaan kehittämiseen ja mielekkäisiin tehtäväkokonaisuuksiin sekä työvointiin, tiedotetaan hyvistä käytännöistä.</p> <p>Kehitetään uutta markkinointimateriaalia, kohdennetaan markkinointia myös ulkomaille.</p> <p>Taitotehdasta markkinoidaan aktiivisesti monilla kanavilla. Yhteistyön tiivistäminen KAO:n kanssa + jatkokehityshanke</p> <p>Tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen sekä taiteen perusopetukseen, murretaan raja-aitoja uuden kokelussa, tiivistetään kaupungin yksiköiden yhteistyötä ja yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Muuttajien profilointi ja palvelupolkujen luominen</p>

Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö <ul style="list-style-type: none"> • Hyvä palvelu- asenne • Valmentava johtajuus • Itseohjautuvat tiimit • Salliiva kokeilukulttuuri • Yhteisöllinen, muutostoukustava ja yhdessä onnistumisia juhliiva työyhteisö 	Epäonnistuminen osaamisen hallinnassa, epäonnistuminen rekrytoinneissa	Eläköitymiset ja taloudelliset paineet pakottavat vähentämään rekrytointeja	Palvelujen laadun heikkeneminen, henkilöstön jaksaminen, tyytymättömät asiakkaat	3	3	12	Strategisten osaamisten määrittäminen, henkilöstö-/ koulutussuunnitelma, tehtäväkuvien muotoilu vastaamaan uutta tarvetta, positiivinen viestintä rekrytointien yhteydessä
	Henkilöstön jaksaminen ja työtyytyväisyys	Esimies- ja alaitaidot, työyhteisöosaaminen	Huonosti motivoitunut henkilöstö, huono työnantaja-kuva	3	3	9	Työtyytyväisyysmittaus uudistetaan henkilöstön proaktiivisuutta tukevaksi (Siqni) Esihenkilöaitojen kehittäminen Alaitaitojen kehittäminen
	Työyhteisö ei halua tehdä mitään yhdessä	Yhdessä toimimista ja tilaisuuksia ei suunnitella.	Työnimua ja kollektiivista tukea ei tunneta organisaatioissa	2	4	8	Yhteiset ja vetovoimaiset tapahtumat ja tilaisuudet, yhdessä kehittäminen

TN = riskin toteutumisen todennäköisyys (1 – 5)

VS = riskin vaikuttavuus (1 – 5)

RL = riskiluku (todennäköisyys- ja vaikuttavuuslukujen tulo)

3 Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat

3.1 Talousarvion rakenne ja periaatteet lainsäädännössä

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

3.2 Kuntatalous

Taulukko: Kuntatalouden kehitysarvio 2021 – 2026 (Lähde VM Kuntatalousohjelma 2023, Syksy 2022, julkaisu 2022:57)

(Mrd. euroa)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Toimintakate	-31,8	-33,2	-12,8	-13,1	-13,4	-13,9
Verotulot	25,5	26,1	13,7	12,9	13,2	13,5
Valtionosuudet	10,1	10,8	3,8	3,8	3,9	4,0
Vuosikate	4,4	4,1	5,1	4,1	4,0	4,0
Poistot	-3,1	-3,1	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2
Tulos	1,4	1,1	2,3	1,2	1,1	0,9
Lainakanta	24,2	25,3	19,4	19,9	20,6	21,4
Kuntien ansiotason muutos	2,4	2,6	2,5	2,6	2,7	2,8
Rakennuskustannusindeksin muutos	5,5	7,1	2,3	2,3	2,4	2,4
Peruspalvelujen hintaindeksin muutos	2,6	3,2	2,5	2,4	2,5	2,8

Taulukko: Talouden kehitystä kuvaavien tunnuslukujen muutos 2021 – 2026

(Lähteet: VM Kuntatalousohjelma 2023, Syksy 2022, julkaisu 2022:57; VM Taloudellinen katsaus Syksy 2022 julkaisu 2022:58)

Muuttuja	2021	2022	2023	2024	2025	2026
%-muutos						
BKT	3,0	1,7	0,5	1,4	1,5	1,4
Yleinen ansiotaso, muutos	2,4	2,6	3,5	3,0	3,0	3,0
Kuntien ansiotaso, muutos	2,3	2,3	3,8	3,8	4,4	4,0
Työlliset (määrä), muutos	2,4	2,2	-0,2	0,3	0,4	0,3
Rakennuskustannusindeksi	5,5	8,6	3,3	2,3	2,4	2,4
Kuluttajahintaindeksi	2,2	6,5	3,2	1,8	1,9	2,0
%-yksikköä						
Työttömyysaste	7,7	6,6	6,7	6,5	6,4	6,3
Euribor 3 kk, %	-0,5	-0,1	1,3	1,5		
10 vuoden korko, %	-0,1	1,4	1,8	2		

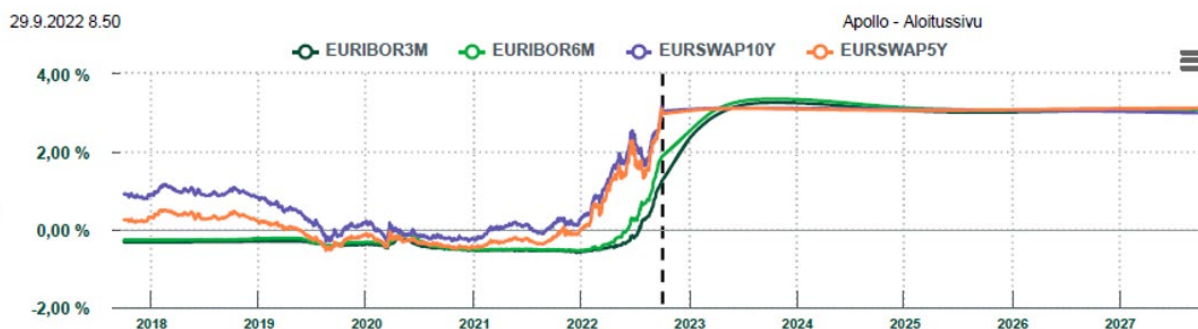
Vuosi 2021 oli toinen peräkkäinen vahva vuosi kuntataloudessa. Sekä kuntien että kuntayhtymien toimintamenot kasvoivat nopeasti vuoden 2020 hitaan kasvun jälkeen, mutta toimintatuottojen kasvu oli suhteellisesti vieläkin voimakkaampaa. Verotulot kasvoivat ennakoitua paremmin etenkin yhteisöverotuottojen ja kiinteistöverojen osalta. Kuntasektorin koronaepidemian tukipakettiin sisältyvä kuntien yhteisövero-osuuden määräaikainen 10 prosenttiyksikön korotus jatkui vielä vuonna 2021. Arviointimenettelyssä oli 5 kuntaa ja 2 kuntayhtymää.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on kasvattanut talouden tilannekuvaan liittyvää epävarmuutta vuonna 2022. Energian, raaka-aineiden sekä ruuan hinnat ovat nousseet hyvin nopeasti. Kuntatalouden vuosi 2022 näyttää kuitenkin talouden tunnuslukujen perusteella hyvältä. Verotulojen hyvä kasvu pitää vuosikatteen likimain viime vuoden tasolla ja toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi. Taustalla vaikuttaa yksittäinen yhtiöittäminen (Helsingin kaupungin liikennelaitoksen yhtiöittäminen).

Korkojen kehityksen osalta annetut ennusteet ovat epävarmoja. VM:n ennusteessa (Taloudellinen katsaus, syksy 2022) ennustetaan vuodelle 2023 lyhyeksi koroksi 1,3 ja pitkäksi koroksi 1,8. Ennusteet korkojen nousuksi ovat nousseet. Seuraavasta kuviosta näkyy Kuntarahoituksen ennuste, jonka mukaan vuonna 2023 Euribor 3 kk olisi 3,3 % ja 10 vuoden pitkä korko 3,1 %. Viimeiset uutiset ovat luvanneet vieläkin korkeampia korkoja.

Kuvio: Korkojen kehitys

(Lähde: Kuntaliiton Apollo-ohjelma, 29.9.2022)

Sote-uudistus muuttaa kuntatalouden tunnuslukuja ratkaisevasti. Vuoden 2023 talouslukujen suurten prosenttimuutosten taakse kätkeytyy myös kustannusten nopea kasvu. Kuntien kustannuskehitystä kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin muutos on 3,8 prosenttia vuonna 2023. Merkittävin muutos kuntien kannalta kunta-alan ansiokehitys.

Vuosi 2023 on kuntatalouden kehitysarviossa jopa ennätysellisen vahva sote-uudistukseen liittyvien ajoitustekijöiden vuoksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset siirtyvät pois kuntien vastuulta vuoden 2023 alusta alkaen, mutta uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä ensi vuonna täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista tilittyy vuodelle 2023 vanhojen kunnallisveroprosenttien ja yhteisöverotulojen jako-osuuksien mukaisesti.

Kuntatalouden ennustettavuus paranee sote-uudistuksen myötä. Kuntatalouteen jää edelleen menojen ja tulojen välinen rakenteellinen epätasapaino kokonaismenojen pysyessä vuosina 2024 – 2026 jonkin verran tuloja suurempina. Kuntien mahdollisuudet sopeuttaa talouttaan menoja karsimalla kapenevat. Investointitarpeet pysyvät edelleen mittavina mm. rakennuskannan iän vuoksi. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy siis sote-uudistuksen jälkeenkin. Laskennallinen talouden sopeutus paine kasvaa kehyskauden lopussa kaikissa kuntakokoryhmissä. Veropohjan rapautuminen voi olla uhkana varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä, jos väestöennusteen mukainen demokrafiakehitys jatkuu ja muuttotappiokehitys jatkuu ennusteen kaltaisena.

Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet vuonna 2023:

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen vuonna 2023 verrattuna vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon on lähellä neutraalia. Hallitusohjelman mukaiset tehtävien ja velvoitteiden lisäykset on tehty pääosin jo aikaisempina vuosina, ja osa määräaikaisista lisäyksistä valtionavustuksiin päättyy vuoden 2022 lopussa. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille.

- Sote-uudistuksen myötä kuntien menoista siirtyy hyvinvointialueille arviolta 21,2 mrd. euroa. Kuntien tuloveroprosentteja pienennetään 12,64 prosenttiyksiköllä. Tuloveroista siirtyy hyvinvointialueelle arviolta 13,11 mrd. euroa, yhteisöverotuloista 0,82 mrd. euroa ja valtionosuuksista 5,36 mrd. euroa sekä veromenetysten korvauksista 1,94 mrd. euroa.
- Kunnille korvataan Ukrainasta tulevien lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia valtionavustuksella toteuman mukaisesti. Lisäksi korotetaan

perusopetukseen valmistavan opetuksen määrärahaa 120 miljoonalla eurolla, vapaan sivistystyön yhteydessä toteutettavan kotoutumiskoulutuksen määrärahaa 5 miljoonalla eurolla sekä suomi tai ruotsi toisena kielenä ja oman äidinkielen opetukseen tarkoitetun avustuksen määrärahaa 2,5 miljoonalla eurolla

- Ammatillisen koulutuksen rahoituspohjaa vahvistetaan pysyvästi vuodesta 2023 lukien
- Väyläverkon kehittämisinvestointeihin kohdennetaan rahaa; mm. 15 miljoonaa euroa maantie 8155 Oulun satamayhteys (Poikkimaantie) -hankkeen rahoitukseen
- Sähkön hinnan nousun vuoksi tuloveroon toteutettava määräaikainen sähkövähennys alentaa kuntien verotuloja
- Vuonna 2023 on edelleen voimassa korotettu matkakuluvähennys
- Ikääntyneiden työtulovähennyksen korotus
- Perhevapaalta palaavien työmatkavähennyksen omavastuun huojennus
- T&K-toiminnan lisävähennys
- Ansiotuloveroperusteisiin tehdään ansiotasoindeksin muutosta vastaava indeksitarkistus
- Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan 1.8.2023 alkaen ja tämä vaikuttaa kuntien maksutuottoihin. Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitoliikkeen korotuksen vaikutukset kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöverotulon tuotosta.

(Lähde: VM, Kuntatalousohjelma 2023 – 2026 Syksy, julkaisu 2022:57)

Kuntien palkkaratkaisu nosti kuntien kustannuspaineita

Kunta-alalle saatiin kesäkuussa kolmivuotinen palkkaratkaisu. Palkkaratkaisun taloudelliset vaikutukset ovat kunnille muita toimitaloja raskaammat. Kuntien ansiotasoindeksiennusteet nousivat VM:n kesän talousennusteessa roimasti suhteessa edeltäviin ennusteisiin: noin yhdellä prosenttiyksiköllä. VM ennakoij, että kuntien **ansiotasoindeksi kasvaa 2023 – 2024 noin 3,8 prosenttia**, kun yleinen ansiotasoindeksi jää alle 3 prosentin. Pitkällä aikavälillä palkkaohjelma helpottanee kuntia vaivaavaa pulaa ammattitaitoisesta työvoimasta.

Myös kuntien peruspalveluiden hintaindeksi jatkaa lähivuosina yli kolmen prosentin kasvuvauhdissa. Ensi vuodelle **peruspalvelujen hintaindeksiksi näyttää +3,6 prosenttia**.

(Lähde: Kuntaliitto, blogi/Minna Punakallio)

Kuva: Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut
(Lähde: Kuntaliitto, Taloustorstai 18.8.2022 materiaali)

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksuja

prosenttia maksun perusteena olevasta palkasta

MAKSU	2020	2021	2022	2023*	2024*
Sairausvakuutusmaksu	1,34	1,53	1,34	1,56	1,47
Työttömyysvakuutusmaksu	1,70 ^{a)}	1,90 ^{b)}	2,05 ^{c)}	2,05 ^{d)}	2,05 ^{d)}
Kevan jäsenyhteisön eläkemaksu, keskimääräinen työnantajan osuus	20,8	20,73	20,33	20,33	20,33
Työnantajan osuus palkkaperusteisesta eläkemaksusta ^{e)}	16,85	16,83	16,83	16,8	16,8
Eläkemenoperusteinen maksuosaa, tasausmaksu ^{f)}	3,95	3,90	3,5	3,5	3,5
Valtion eläkejärjestelmän kuntasektorin maksu	16,25	16,19	16,63	16,63	16,63
Muut erät (keskimäärin)	0,70	0,70	0,70	0,7	0,7
TYÖNANTAJAN MAKSUT KESKIMÄÄRIN	24,09	24,41	24,05	24,3	23,9
Maksumuutos, %-yksikköä ed. vuodesta	-0,19	+0,32	-0,36	+0,2	-0,4
Vakuutetun eläkemaksu (alle 53v. tai yli 62v.)	7,15	7,15	7,15	7,15	7,15
Vakuutetun eläkemaksu (53-62v.)	8,65	8,65	8,65	8,65	8,65

- a. 0,45 % palkkasumman ensimmäiseen 2 125 500 euroon asti
b. 0,50 % palkkasumman ensimmäiseen 2 169 000 euroon asti
c. 0,50 % palkkasumman ensimmäiseen 2 197 500 euroon asti
d. Palkkasummarajan ylittävältä osalta. Rajan alla maksu olisi 0,50 %.
e. Palkkaperusteinen eläkemaksu on kokonaiseläkemaksu, joka sisältää työnantajan ja työntekijän eläkemenon sekä työkyvyttömyyseläkemaksun.
Taulukossa keskimääräinen työnantajan osuus.
f. Eläkemenoperusteinen maksu poistuu vuonna 2023 ja tilalle tulee kuntien ja hyvinvointialueiden **tasausmaksu**. Maksulla kerättävä yhteissumma suhteessa palkkasummaan pysyy 2023 ennallaan, mutta yksittäisten kuntien ja hyvinvointialueiden maksun perusteet muuttuvat täysin. Lisätietoja Kevan verkkopalvelusta.

* ennuste

3.3 Kuhmon kaupungin talous

Taulukko: Kuhmon väestökehitys ja ennuste vuosina 2020 - 2025

Päivitetään, kun saadaan lokakuun verokehikko

	2020	2021	2022**	2023**	2024**	2025**
VÄESTÖ ikäryhmittäin, 31.12.						
0 - 18 vuotiaat	1 138	1 122	1 084	1 051	1 016	981
Muutos %	-4,6	-1,4	-3,3	-3,1	-3,4	-3,4
19 - 64 vuotiaat	3 878	3 782	3 656	3 530	3 399	3 308
Muutos %	-3,2	-2,5	-3,3	-3,4	-3,7	-2,7
+ 65 vuotiaat	3 026	3 024	3 043	3 062	3 091	3 086
Muutos %	1,2	-0,1	0,6	0,6	0,9	-0,2
Asukasluku vuoden lopussa	8 042	7 928	7 784	7 643	7 506	7 375
Muutos %	-1,8	-1,4	-1,8	-1,8	-1,8	-1,7

Lähde: Kuntaliiton verokehikko 9/2022

Taulukko: Väestömuutostilasto (PÄIVITETÄÄN KUN SAADAAN SYYSKUUN LOPUN TIEDOT)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Elävänä syntyneet						
Q1	10	9	16	10	8	9
Q2	13	5	2	4	11	12
Q3	8	10	13	8	6	
Q4	13	12	5	11	4	
YHT	44	36	36	33	29	21
Kuolleet						
Q1	30	40	34	41	41	41
Q2	30	42	34	37	44	50
Q3	33	33	38	39	43	
Q4	36	35	26	43	40	
YHT	129	150	132	160	168	91
Luonnoll. Väestökeh.						
Q1	-20	-31	-18	-31	-33	-32
Q2	-17	-37	-32	-33	-33	-38
Q3	-25	-23	-25	-31	-37	
Q4	-23	-23	-21	-32	-36	
YHT	-85	-114	-96	-127	-139	-70
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kuntien väl. tulomuutto						
Q1	37	49	49	48	57	37
Q2	50	53	63	68	73	58
Q3	66	71	51	56	73	
Q4	54	62	38	56	56	
YHT	207	235	201	228	259	95
Kuntien väl. lähtömuutto						
Q1	43	41	37	43	44	72
Q2	58	68	67	55	41	33
Q3	123	116	96	113	110	
Q4	62	71	56	47	57	
YHT	286	296	256	258	252	105
Kuntien väl. nettomuutto						
Q1	-6	8	12	5	13	-35
Q2	-8	-15	-4	13	32	25
Q3	-57	-45	-45	-57	-37	
Q4	-8	-9	-18	9	-1	
YHT	-79	-61	-55	-30	7	-10
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Maahan muutto						
Q1	0	6	4	4	4	2
Q2	6	0	3	2	6	2
Q3	5	2	5	8	4	
Q4	1	6	6	3	4	
YHT	12	14	18	17	18	4
Maasta muutto						
Q1	1	1	1	0	0	0
Q2	0	1	1	0	1	0
Q3	0	2	2	3	0	
Q4	0	1	1	3	0	
YHT	1	5	5	6	1	0

Taulukko: Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat kunnittain/Kainuu

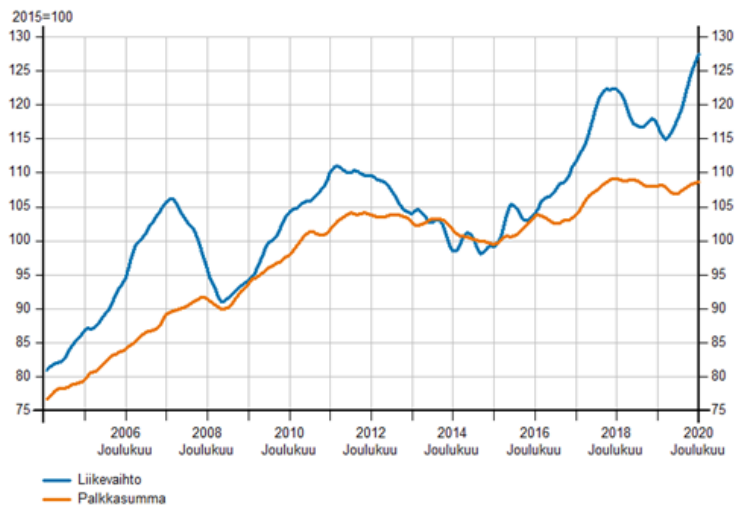
(Lähde: Työllisyyskatsaus, Kainuu, elokuu 2022) **PÄIVITETÄÄN, KUN SAADAAN SYYSKUUN TILANNE**

Kunta	Työttömät työnhakijat		Muutos		Työttömistä työnhakijoista lomautetut		Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta		Avoimet työpaikat		Muutos	
	Elo 2022	Heinä 2022	Elo 2021	Elo 2022 Elo 2021	%	%	Elo 2022	Heinä 2022	Elo 2021	Elo 2022	Elo 2021	Elo 2022 Elo 2021
Hyrnsalmi	83	86	86	-3	-3	0	10,1	25	26	30	-5	-17
Kajaani	1 397	1 701	1 577	-180	-11	33	8,4	953	799	728	225	31
Kuhmo	322	315	327	-5	-2	12	10,1	75	63	88	-13	-15
Paltamo	114	128	161	-47	-29	7	8,9	44	23	33	11	33
Puolanka	117	116	125	-8	-6	7	12,5	24	5
Ristijärvi	39	48	38	1	3	0	7,9	9	5
Sotkamo	208	245	290	-82	-28	8	4,5	241	139	153	88	58
Suomussalmi	250	277	328	-78	-24	14	8,5	70	62	60	10	17
Kainuu	2 530	2 916	2 932	-402	-14	81	8,2	1 441	1 122	1 108	333	30

Taulukko: Trendivertailu Päivitetään!

Liikevaihdon ja palkkasumman trendivertailu Kuhmon kaupungissa

A-X Kaikki toimialat

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Verotus ja verotulot Kuhmossa

Vuodelle 2023 kaikkien kuntien kunnallisveroprosenttia leikataan vuoden 2022 veroprosentista 12,64-prosenttiyksikköä. Kuhmon **kunnallisveroprosentti** vuonna 2023 on **9,36 %**

Kuhmon kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan **14.11.2023** verotuksen osalta seuraavaa:

Kiinteistöveroprosentit Kuhmossa vuonna 2023: Päivitetään päätöksen jälkeen

- yleinen kiinteistövero 0,98 % (0,98 %)
- vakituinen asuinrakennus 0,54 % (0,54 %)
- muu asuinrakennus 1,08 % (1,08 %)
- voimalaitos 3,1 % (3,1 %)
- yleishyödyllinen yhteisö 0,98 % (0,98 %)
- rakentamaton rakennuspaikka 2,0 % (2,0 %)

Taulukko: Verotuotot 2020 – 2025

(Lähde: Kuntaliiton verokehikko 9/2022) Päivitetään, kun saadaan lokakuussa uusi ennuste!

TILIVUOSI	2021	2022**	2023**	2024**	2025**
Verolaji					
Kunnallisvero	24 522	24 634	12 298	11 591	11 731
<i>Muutos %</i>	3,7	0,5	-50,1	-5,8	1,2
Yhteisövero	5 070	4 934	3 309	3 015	3 128
<i>Muutos %</i>	51,1	-2,7	-32,9	-8,9	3,7
Kiinteistövero	2 218	2 331	2 252	2 252	2 252
<i>Muutos %</i>	11,6	5,1	-3,4	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	31 810	31 899	17 859	16 857	17 111
<i>Muutos %</i>	9,7	0,3	-44,0	-5,6	1,5

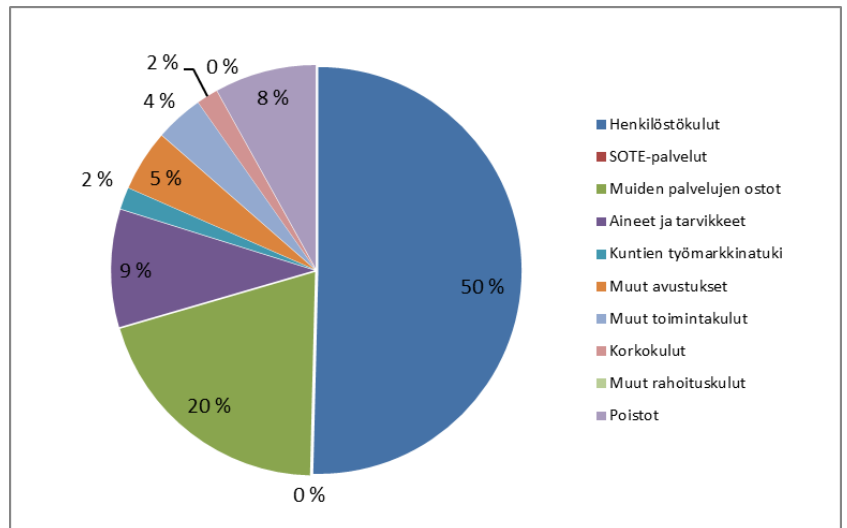
Talousarviossa käytämme Kuntaliiton verokehikon mukaisia ennusteita.

Kuvio: Kuhmon kaupungin menot (Päivitetään!)

Kuhmon kaupungin menot 2023

(1000 €)

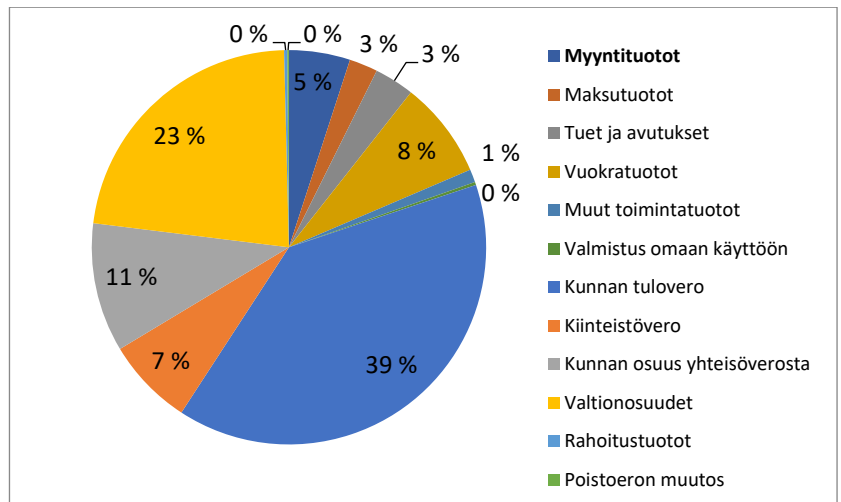
Henkilöstökulut	15 132
SOTE-palvelut	0
Muiden palvelujen ostot	6 035
Aineet ja tarvikkeet	2 806
Kuntien työmarkkinatuki	520
Muut avustukset	1 458
Muut toimintakulut	1 143
Korkokulut	509
Muut rahoituskulut	0
Poistot	2 423
Yhteensä	30 025

Kuvio: Kuhmon kaupungin tulot (Päivitetään!)

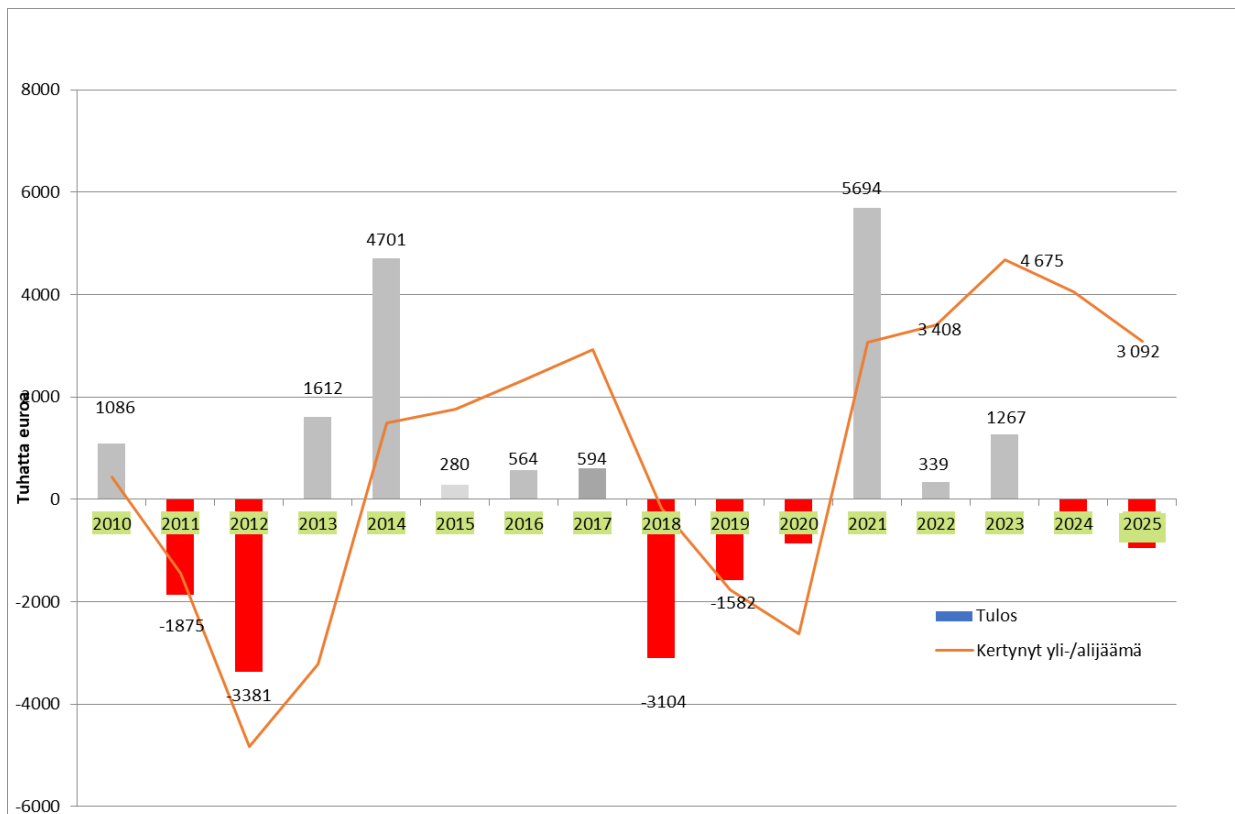
**Kuhmon kaupungin tulot 2023
(1000 euroa)**

Myyntituotot	1 568
Maksutuotot	731
Tuet ja avustukset	1 024
Vuokratuotot	2 488
Muut toimintatuotot	333
Valmistus omaan käyttöön	78
Kunnan tulovero	12 298
Kiinteistövero	2 252
Kunnan osuus yhteisöverosta	3 309
Valtionosuudet	7 089
Rahoitustuotot	81
Poistoeron muutos	42

Yhteensä 31 292

Kuvio: Kuhmon kaupungin tuloskehitys, taseen yli-/alijäämä (Päivitetään!)

Kuhmon kaupungin tuloskehitys on vaihdellut vuosien aikana runsaasti. Selvitys eri vuosiin vaikuttaneista poikkeuseristä ja isoimmista muutostekijöistä on talousarvion liitteenä (Liite 1).

Vuoden 2021 tulos muodostui ennätysellisen hyväksi, ja vuoden ylijäämä oli 5,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 kaupungin taseessa ollut alijäämä saatiin katettua ja taseen ylijäämä tilinpäätöksessä oli 3,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 tulokseen vaikuttavia merkittäviä tekijöitä olivat:

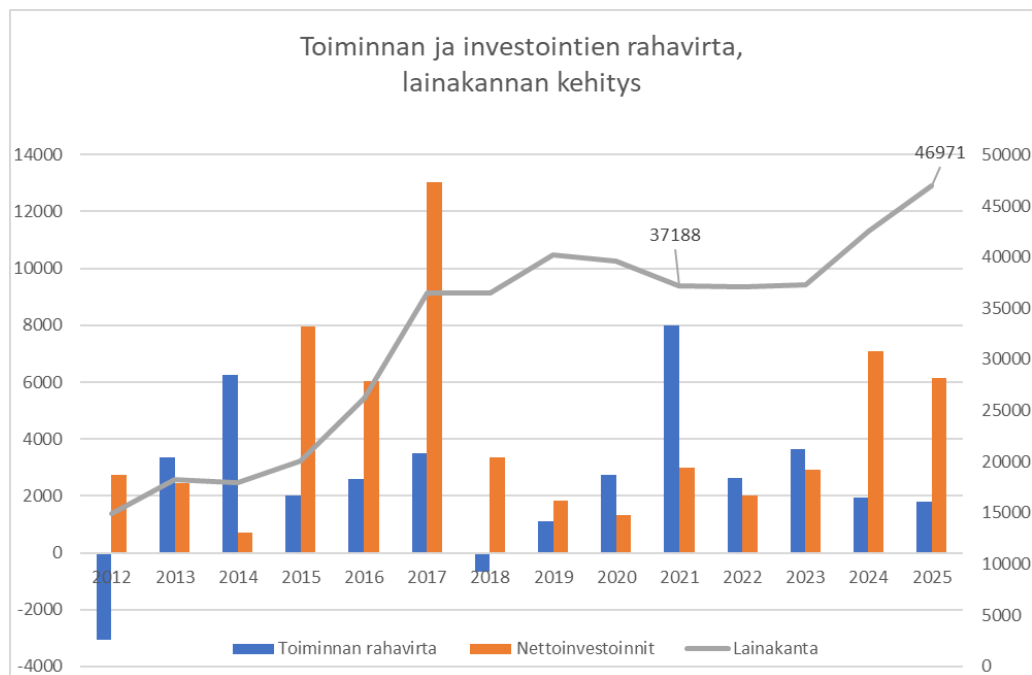
- kaupungin vesiliiketoiminta yhtiöitettiin 1.1.2022 alusta vaikuttaen tulopuolella myyntituottojen laskuun 1,1 miljoonaa euroa ja toimintakulujen laskuun – 0,64 miljoonaa euroa
- yhteisöverotuotot kasvoivat 1,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 valtio korotti kuntien jako-osuutta määräaikaisesti koronasyin
- Kuhmo sai harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen 1,45 miljoonaa euroa
- rahoitusarvopapereiden tuotto oli vuonna 2021 poikkeuksellisen hyvä. Muiden rahoitustuottojen ja -kulujen nettoarvo oli 2,9 miljoonaa euroa rahoitusarvopapereiden markkina-arvon kasvaessa edellisen vuoden tilinpäätökseen 13,5 %
- vuoden 2021 tilinpäätökseen tehtiin 20,9 tuhannen euron alaskirjaus Kainuun Etu Oy:n osakkeista

Vuoden 2022 tulos on tämän hetken ennusteen mukaan muodostumassa hieman ylijäämäiseksi (arvio n. 340 tuhatta euroa) talousarvion oltua – 252 tuhatta euroa alijäämäinen. Merkittävin positiivinen poikkeama talousarvioon verrattuna näyttää olevan verotuottojen toteuma, joka on tämän hetken tiedon mukaan ylittämässä budjetoidun tason 1,9 miljoonalla eurolla. Merkittävin negatiivinen poikkeama tulee olemaan rahoitusarvopapereiden tuotto, joka on jäämässä tavoitteesta 1,3 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 talousarvion laadinnassa on tällä hetkellä käytetty pohjana Kuntaliiton verokehikkoa 9/2022 ja VM:n 19.9.2022 (Kuntaliiton laskelma 20.9.) päivitettyjä ennakkollisia valtionosuuksia. Sote-kulut ja pelastustoiminnan kulut siirtyvät hyvinvointialueelle. Sotkamon kunta ryhtyy hoitamaan Kainuussa vastuukuntana ympäristöterveydenhuoltoa, joka ei sote-uudistuksen myötä ole hyvinvointialueiden vastuulla. Ympäristöterveydenhuollon osalta ennakoitu Kuhmon kaupungin osuus on 311 tuhatta euroa ja se on budjetoitu Vetovoimaisuuden palvelualueen elinvoimapalveluiden vastuuyksikön alle.

Talousarvio näyttää tällä hetkellä vuodelle 2023 ylijäämää 1,26 miljoonaa euroa. Sote- ja pelastustoimen kulujen valtiolle siirtymisen lisäksi kuluvaan vuoteen poikkeusta tuo jo edellä mainittu ympäristöterveydenhuollon järjestely. Lisäksi sote-käytössä olevien kiinteistöjen vuokrien hinnoittelu on tehty sote-kiinteistöjen vuokra-asetuksen mukaisesti. Vaikka vaikeasti ennustettavat sote-kulut poistuvat nyt budjetoinnista, on talouden ennustettavuus tällä hetkellä erittäin vaikeaa. Vaikeuskerrointa tuo maailmanpoliittinen tilanne ja sen vaikutus korkojen ja inflaatio ja kulujen kehitykseen. Rahoitusarvopapereiden tuotolla on Kuhmon talouteen erittäin merkittävä ja suhteellisesti ottaen ratkaisevasti kasvava vaikutus. Siltä osin ennustaminen on tällä hetkellä mahdotonta ja tuo merkittävän riskin talousarvion toteutumaan. Alustavassa budjetoinnissa on rahoitusarvopapereiden tuotto-odotuksena käytetty 0%.

Kuvio: Toiminnan rahavirta ilman sopeuttamista ja investointien rahavirta investointipainelaskelman mukaisena (Päivitettävä!)

Lisäpainetta sopeuttamiselle tuo Kuhmon kaupungin suuri velkaantuneisuus. Viimeisen viiden vuoden aikana tehdyt investoinnit ovat olleet mittavia, esim. hoivakoti ja uusi puukoulu. Investointipaineet suunnittelukaudelle ovat edelleen suuret, esim. uusi terveysasema ja uimahalli sekä nykyiseen kiinteistökantaan tarvittavat saneeraukset. Tehdyn investointipainelaskelman mukaan kaupungin nettoinvestointien tarve kolmelle suunnitteluvedelle on yhteensä 16,2 miljoonaa euroa eli keskimäärin 5,4 miljoonaa euroa/vuosi. Kuhmon tavoitteena on taseen tasapainon lisäksi myös kaupungin lainakannan kasvun taittaminen ja pienentäminen. Kiinteistöstrategian toimeenpano on tärkeä osa lainakannan kasvun taittamista ja käyttötalouden sopeuttamista.

Talousarviovuodelle 2023 ja taloussuunnitteluvuosille 2024 – 2025 on huomioitu yleiset kulluttajahintaindeksin nousut ja ansiotason nousut.

Kuhmon kaupungin rahoitusarvopaperit ovat kahden varainhoitoyhtiön, Evli Pankki Oyj ja OP Varainhoito Oy, hoidossa. Salkkujen markkina-arvo 30.9.2022 oli 24,0 miljoonaa euroa. Kuhmon kaupungin vuotuinen tuotto-odotus sijoituksille on keskimäärin 4,5 – 5,0 %. Kaudella 1.1. – 30.9.2022 sijoitusten tuotto on ollut -4,5 %. Sijoitukset on eritelty talousarviokirjan liitteessä (Liite 3). Talousarvioon liittyvän riskin pienentämiseksi ja realistisen tilannekuvan luomiseksi on rahoitusarvopapereiden tuotot budjetoitu 0 euronä.

3.4 Talouden ja toiminnan seuranta

Kuhmon kaupungin taloutta raportoidaan hallitukselle kuukausittain. Talouden ja toiminnan seurannasta laaditaan kolmannesvuosittain (1-4 ja 5-8 kuukaudet) osavuosikatsaus, joka käsitellään hallituksessa ja valtuustossa. Osavuosikatsaukset julkaistaan verkossa. Tilinpäätös

laaditaan 31.3. mennessä ja julkaistaan tilinpäätöstä käsittelevän kaupunginhallituksen materiaalin julkaisun yhteydessä.

3.5 Talouden sitovuustaso ja lainanottoon liittyvä ratkaisuvälä

Lainojen ja tilapäisen luoton ottamisesta sisältyvät määräykset kaupunginhallituksen johtosääntöön.

Näitä määräyksiä täydennetään seuraavasti:

1. Talousarviolainaa voidaan ottaa enintään talousarvion mukainen määrä. Lainojen laina-aika voi olla enintään 20 vuotta.
2. Kuntatodistusohjelman maksimilimiitti kaupunginhallituksen tekemän päätöksen mukaan tällä hetkellä 7,0 M€. Muu tilapäinen luotto enintään 3,4 milj. euroa.

Käyttötalous

Talousarviossa vastuualueille myönnettyjen määrärahojen ja tulojen erotus = nettomenot. Kaikki määrärahat ovat bruttomäärärahoja.

Tavoitteiden osalta sitovia ovat mitattavissa olevat tavoitteet, määrälliset tavoitteet ja tehokkuustavoitteet. Mikäli määrärahat ovat pienentyneet ehdotetusta, lautakunnan ja muun käytösuunnitelmista päättävän viranomaisen tulee tarkistaa esittämänsä taloudellisuustavoitteet ja muuttaa ne vastaamaan määrärahoja ja suoritettavuuksia.

Investoinnit

Talonrakennus

- hankekohtainen
- poikkeuksena kohta pienet korjauskohteet, jossa sitovuustaso on hankeryhmittäinen

Julkinen käyttöomaisuus

- hankeryhmittäinen
- Irtain omaisuus
- talousarvion numero-osassa ja perusteluissa mainitulla tasolla

Rahoitusosa

Rahoitusosassa, joka on esitetty rahoituslaskelman muodossa, sitovuustaso on rivikohtainen.

Tuloslaskelma

Sitovuustaso on rivikohtainen.

SITOVAT MÄÄRÄRAHA-ARVIOT VUODELLE 2023 (Päivitettävä!)

Tämä osio lisätään sitten, kun lopulliset numerot ovat tiedossa.

3.6 Tilivelvollisuus

Kuntalain mukaan tilintarkastuskertomuksessa annetaan mm. lausunto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä sekä mahdollisesta tilivelvolliseen kohdistuvasta muistutuksesta. Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kaupunginhallituksen, valiokuntien jäsenet sekä johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja, elinkeinopäällikkö, sivistystoimenjohtaja ja tekninen johtaja.

4 Tavoitteet vuodelle 2023

Kaupungin yhteisiksi painopistealueiksi on vuodelle 2023 valittu alla luetellut tavoitteet. Talousarviota valmisteltaessa palvelualue valitsee jokaisen strategisen tavoitteen alta vähintään yhden yhteisistä painopistealueista. Sen lisäksi on mahdollista valita muita tavoitteita. Tavoitteiden toteuttamiseksi palvelualue esittää toimenpiteitä. Toimenpide voi olla jatkoa edellisiltä vuosilta ja jatkua tuleville vuosille. Toimenpiteen aikataulut on hyvä avata tekstissä.

1. Kestävä kaupunki

- 1.5 Pitkän aikavälin talouden tasapaino
- 1.6 Fiksu omistaminen

2. Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne

- 2.4 Saamme osajia
- 2.6 Yrittäjämönteinen kaupunki

3. Täyttä elämää keskustassa ja kylissä – hyvinvoivat kuhmolaiset

- 3.1 Turvallinen kaupunki
- 3.3 Osalliset ihmiset

4. Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki

- 4.2 Luotettava yhteistyökumppani
- 4.5 Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia

5. Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille

- 5.3 Vetovoimainen lukio
- 5.4 Ammattiin voi opiskella Kuhmossa

6. Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö

- 6.1 Hyvä palveluasenne
- 6.5 Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhлива työyhteisö

4.1 Keskushallinto

Talous

Kuhmo - Ulkoinen tuloslaskelma 2
Kustannu : Keskusvaalilautakunta

Valikoima sarakkeita Yksikkö: EUR

Ajettu: 20.10.2022 05.18.37	Toteuma 2021	Budjetti 2022	Budjetti 2023
MYYNTITUOTOT	9 693,60		
MAKSUTUOTOT			
TUET JA AVUSTUKSET		15 233,00	30 000,00
MUUT TOIMINTATUOTOT			
TOIMINTATUOTOT	9 693,60	15 233,00	30 000,00
Valmistus omaan käyttöön			
HENKILÖSTÖKULUT	-15 817,85	-26 455,00	-26 455,00
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			
Muut palvelut	-5 596,42		
PALVELUIDEN HANKINNAT	-5 596,42	0,00	0,00
AINEET JA TARVIKKEET	-4 642,43		-1 000,00
AVUSTUKSET			-1 100,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 992,90		-1 200,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-28 049,60	-26 455,00	-29 755,00
TOIMINTAKATE	-18 356,00	-11 222,00	245,00

Kuhmo - Ulkoinen tuloslaskelma 2
Kustannu : Tarkastuslautakunta

Valikoima sarakkeita Yksikkö: EUR

Ajettu: 20.10.2022 05.18.37	Toteuma 2021	Budjetti 2022	Budjetti 2023
MYYNTITUOTOT			
MAKSUTUOTOT			
TUET JA AVUSTUKSET			
MUUT TOIMINTATUOTOT			
TOIMINTATUOTOT	0,00	0,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön			
HENKILÖSTÖKULUT	-1 277,38	-5 036,43	-5 025,63
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			
Muut palvelut	-16 650,79	-16 717,00	-17 700,00
PALVELUIDEN HANKINNAT	-16 650,79	-16 717,00	-17 700,00
AINEET JA TARVIKKEET	-57,58		-100,00
AVUSTUKSET			
MUUT TOIMINTAKULUT			
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-17 985,75	-21 753,43	-22 825,63
TOIMINTAKATE	-17 985,75	-21 753,43	-22 825,63

Kuhmo - Ulkoinen tuloslaskelma 2
Kustannu : Kaupunginvaltuusto

Valikoima sarakkeita Yksikkö: EUR

Ajettu: 20.10.2022 05.18.37	Toteuma 2021	Budjetti 2022	Budjetti 2023
MYYNTITUOTOT			
MAKSUTUOTOT			
TUET JA AVUSTUKSET			
MUUT TOIMINTATUOTOT			
TOIMINTATUOTOT	0,00	0,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön			
HENKILÖSTÖKULUT	-25 969,20	-30 212,66	-25 437,50
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			
Muut palvelut	-16 306,34	-5 000,00	-7 500,00
PALVELUIDEN HANKINNAT	-16 306,34	-5 000,00	-7 500,00
AINEET JA TARVIKKEET	-1 438,00	-400,00	-300,00
AVUSTUKSET			
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 817,64	-6 000,00	-6 000,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-47 531,18	-41 612,66	-39 237,50
TOIMINTAKATE	-47 531,18	-41 612,66	-39 237,50

Kuhmo - Ulkoinen tuloslaskelma 2
Kustannu : Valiokunnat ja jaosto

Valikoima sarakkeita Yksikkö: EUR

Ajettu: 20.10.2022 05.18.37	Toteuma 2021	Budjetti 2022	Budjetti 2023
MYYNTITUOTOT			
MAKSUTUOTOT			
TUET JA AVUSTUKSET			
MUUT TOIMINTATUOTOT			
TOIMINTATUOTOT	0,00	0,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön			
HENKILÖSTÖKULUT		-24 013,00	-24 013,00
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			
Muut palvelut		-1 950,00	-1 950,00
PALVELUIDEN HANKINNAT	0,00	-1 950,00	-1 950,00
AINEET JA TARVIKKEET			
AVUSTUKSET			
MUUT TOIMINTAKULUT			
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	0,00	-25 963,00	-25 963,00
TOIMINTAKATE	0,00	-25 963,00	-25 963,00

Kuhmo - Ulkoinen tuloslaskelma 2
Kustannu : Kaupunginhallitus

Valikoima sarakkeita Yksikkö: EUR

Ajettu: 20.10.2022 05.18.37	Toteuma 2021	Budjetti 2022	Budjetti 2023
MYYNTITUOTOT	57 129,01	52 000,00	13 000,00
MAKSUTUOTOT	18 046,87	39 000,00	40 000,00
TUET JA AVUSTUKSET	460 859,28	677 656,50	438 964,74
MUUT TOIMINTATUOTOT	65 021,50	36 603,00	39 103,00
TOIMINTATUOTOT	601 056,66	805 259,50	531 067,74
Valmistus omaan käyttöön			
HENKILÖSTÖKULUT	-3 106 487,00	-3 120 914,07	-2 353 029,83
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)	-1 378 170,85	-1 461 465,00	-619 818,00
Muut palvelut	-42 309 551,69	-45 131 023,00	-1 535 975,00
PALVELUIDEN HANKINNAT	-43 687 722,54	-46 592 488,00	-2 155 793,00
AINEET JA TARVIKKEET	-148 615,18	-136 920,00	-136 900,00
AVUSTUKSET	-1 106 575,93	-951 119,00	-943 119,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-560 407,78	-514 842,60	-590 451,60
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-48 609 808,43	-51 316 283,67	-6 179 293,43
TOIMINTAKATE	-48 008 751,77	-50 511 024,17	-5 648 225,69

Kuhmo - Ulkoinen tuloslaskelma 2
Kustannu : Kaupunginhallitus

Valikoima sarakkeita Yksikkö: EUR

Ajettu: 20.10.2022 05.18.37	Toteuma 2021	Budjetti 2022	Budjetti 2023
MYYNTITUOTOT	510,12	5 000,00	
MAKSUTUOTOT			
TUET JA AVUSTUKSET	17 406,00		
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 879,37		
TOIMINTATUOTOT	24 795,49	5 000,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön			
HENKILÖSTÖKULUT	-285 520,77	-206 078,31	-209 891,68
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)	-19 974,85		
Muut palvelut	-381 476,24	-385 500,00	-386 300,00
PALVELUIDEN HANKINNAT	-401 451,09	-385 500,00	-386 300,00
AINEET JA TARVIKKEET	-17 652,17	-8 200,00	-6 700,00
AVUSTUKSET	-254 577,30	-246 119,00	-253 119,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-438 054,84	-422 997,60	-427 997,60
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 397 256,17	-1 268 894,91	-1 284 008,28
TOIMINTAKATE	-1 372 460,68	-1 263 894,91	-1 284 008,28

Kuhmo - Ulkoinen tuloslaskelma 2
Kustannu : Keskushallinto

Valikoima sarakkeita Yksikkö: EUR

Ajettu: 20.10.2022 05.18.37	Toteuma 2021	Budjetti 2022	Budjetti 2023
MYYNTITUOTOT	7 118,71	5 000,00	
MAKSUTUOTOT			
TUET JA AVUSTUKSET	4 462,20	75 350,00	58 300,00
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 078,38		
TOIMINTATUOTOT	17 659,29	80 350,00	58 300,00
Valmistus omaan käyttöön			
HENKILÖSTÖKULUT	-1 527 327,93	-1 419 134,21	-536 607,22
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)	-1 358 196,00	-1 461 465,00	-308 818,00
Muut palvelut	-41 544 469,62	-44 042 257,00	-587 506,00
PALVELUIDEN HANKINNAT	-42 902 665,62	-45 503 722,00	-896 324,00
AINEET JA TARVIKKEET	-20 454,82	-14 200,00	-14 300,00
AVUSTUKSET	-33 406,24	-15 000,00	-15 000,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-47 450,19	-28 650,00	-98 650,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-44 531 304,80	-46 980 706,21	-1 560 881,22
TOIMINTAKATE	-44 513 645,51	-46 900 356,21	-1 502 581,22

Toimintaympäristö

Keskushallinto muodostuu seuraavista tehtävistä:

- vaalit
- tarkastustoimi
- poliittinen ja strateginen johtaminen
- kaupunkiorganisaation operatiivinen johtaminen
- keskushallinto (hallintopalvelut, talous- ja henkilöstöpalvelut ja toimistopalvelut)

Valtuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Kaupunginhallitus luo edellytyksiä kaupunkilaisten hyvinvoinnille johtamalla ja kehittämällä strategista suunnittelua ja kaupungin hallintoa sekä ohjaamalla ja yhteensovittamalla organisaation toimintaa kaupunkistrategian ja valtuuston hyväksymien strategisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin taloudesta.

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kaupungissa.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päättämät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet.

Keskushallinnon palvelualueen tehtävänä on tuottaa kaupunkiorganisaation tarvitsemat arkisto-, laki- ja hallintopalvelut sekä keskitetysti kaupunginhallituksen, valtuuston ja lautakuntien kokousjärjestelyt sekä vastata niiden toimivuudesta ja päätöksenteon lainmukaisuudesta. Palvelualue vastaa tehtyjen päätösten toimeenpanosta toimielinten osalta. Keskushallinnon palvelualue tuottaa operatiiviselle johdolle ja luottamushenkilöjohdolle ajantasaista ja analysoitua raportointitietoa päätöksenteon tueksi, vastaa kaupunkikonsernin talousarvio- ja tilinpäätösprosessista, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessista sekä rahoituksesta. Palvelualue vastaa myös henkilöstösuunnitelmien laadinnasta ja raportoinnista, toimii esimiesten

ja johdon tukena työsuhteasioissa sekä henkilöstökäytänteiden ja organisaation kehittämisessä.

Kuhmon uuden hallintosäännön mukaan hallitus ja valiokunnat vastaavat eri palveluista seuraavasti:

Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto	<ul style="list-style-type: none"> • ohjaa esittelijän aloitteesta asioiden valmistelua ja käy niistä keskustelua. • vastuulla on erityisesti eri palvelualueiden välinen ennakointi-, strategia-, ohjelma- ja tulevaisuustyö, jolla tähdätään veto- ja pitovoiman sekä osallisuuden lisäämiseen • tekee esityksiä ja toimenpidesuosituksia valiokunnille ja kaupunginhallitukselle
Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta	<ul style="list-style-type: none"> • hyvinvointityö • varhaiskasvatus • perusopetus • nuorisopalvelut • lukiokoulutus • oppivelvollisuuslaissa säädetyt tehtävät • musiikkiopisto • kansalaisopisto • kulttuuri-, museo-, tapahtuma- ja kirjastopalvelut • terveysliikunta ja liikuntapalvelut • koulukuljetukset
Elinvoimavaliokunta	<ul style="list-style-type: none"> • matkailu • elinvoimapalvelut • Woodpolis • työllisyyden hoito • kuljetuspalveluiden osalta reittiliikenne ja saavutettavuus • rakentamisen neuvonta ja valvonta • ympäristönsuojelu • väestönsuojelu sekä öljyntorjunta siltä osin kuin kyseisiä tehtäviä ei alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksella ole siirretty pelastuslaitokselle. • rakennushankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen • rakennetun omaisuuden ja yleisten alueiden ylläpito • kaavoitus- ja maankäyttö • mittaustoimi • hulevesiasiat • yksityistiepalvelut • kunnallisten laitosten vaatimat tukitoiminnot • liikuntapaikat
Kaupunginhallitus	<ul style="list-style-type: none"> • kaupungin toiminnan johtaminen ja kuntalaissa säädetyistä tehtävistä vastaaminen • strateginen johtaminen ja konserniohjaus • maa- ja maankäyttöpolitiikka • keskushallinnon palvelualue • kaupungin edustaja Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymässä, Kainuun liitto -kuntayhtymässä ja Kainuun aluepelastuslaitoksessa • Kuhmon kaupungin tutkimusrahasto • viestintä

Painopistealueet 2023

Kaupunginhallitus ohjaa kaupungin kehitystä ja kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Kaupunkistrategian mukaiset 6 laajaa strategista tavoitetta ovat toiminnan painopistealueina lähivuodet. Kaupunginhallitus johtaa talousarvion valmistelua ja talouden hallintaa kaupunkistrategian mukaisesti pitäen tulot ja menot tasapainossa. Kuhmon kaupungin osalta pyritään siihen, että vuoden 2022 tulos saadaan muodostumaan mahdollisimman hyväksi ja siten maksimoimaan kaupungin tulevien vuosin valtionosuustulot. Talousarviovuoden ja suunnitelma- vuosien osalta talouden tulee olla tasapainossa vuosittain. Myös kaupungin velkaantuminen pyritään taittamaan suunnitelmakaudella. Toimintaympäristön muutoksiin ja investointeihin varaudutaan kiinteistöstrategian mukaisesti.

Kuhmon kaupunki valmistautuu hyvinvointialueuudistukseen ja sen tuomiin vaikutuksiin.

Keskushallinnon palvelualueen painopisteenä on palvelevuus, toiminnan ja toimintatapojen kehittäminen ja viisas uudistuminen.

Keskushallinnon strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2023:

Valitsemme toiminnallisista tavoitteista meille sopivat

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite
1.	Kestävä kaupunki	1.2 1.5	Vaikutamme hankinnoilla Pitkän aikavälin talouden tasapaino
2.	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.4 2.5 2.6	Saamme osajia Tulomuuttopalvelut kunnossa Yrittäjämysteinen kaupunki
3.	Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat Kuhmolaiset	3.1 3.3	Turvallinen ja avoin kaupunki Osalliset ihmiset
4.	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.1 4.2 4.4	Kuhmon aluebrändi tunnetaan Luotettava yhteistyökumppani Toimimme kansainvälisissä kulttuuriverkostoissa
5.	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille	5.3 5.4	Vetovoimainen oma lukio Ammattiin voi opiskella Kuhmossa
6.	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	Hyvä palveluasenne Valmentava johtajuus Itseohjautuvat tiimit Salliva kokeilukulttuuri Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhlija työyhteisö

Keskushallinnon toiminta vuonna 2023:

Talous- ja henkilöstöhallinnon johtaminen uudistuu vuoden 2023 alussa nykyisen talousjohtajan eläköityessä.

Keskushallinnon kärkitoimenpiteet 2023:

Valituille toiminnallisille tavoitteille määritetään kärkitoimenpiteet vuodelle 2023

Tavoite nro	Kärkitoimenpiteet
1.2	Hankintaosaamisen lisääminen, palvelusihteerien kouluttautuminen ja kokemuksen hankkiminen. Tulevissa rekrytoinneissa osaamisen hankkiminen
1.5	Prosessien kuvaaminen ja visualisointi, varmistamme että palvelutoiminta on laadukasta ja tasaista
2.4	Palveluasenteella vaikutamme Kuhmo-kuvaan ja Kuhmon työnantajakuvaan.
2.5	Palvelusihteerin/-sihteereiden osallistuminen KV-tiimin toimintaan ja tuki toiminnalle
3.3	Palvelukanavat, niiden kehittäminen ja tiedottaminen, lähityössä paikallaolopäivät Valtuuston kokousten striimaukset, palvelusihteerit vastaavat kokoustekniikasta Yhteisöllisen tapahtuman (esim. Puurobaari) järjestäminen kuntalaisille jonkun teeman ympärille; paikalla työntekijöitä kaikilta toimialoilta www-sivujen päivitys (uudistaminen)
4.2	Palvelemme laadukkaalla prosessilla (vastuut ja ohjeistukset kunnossa) hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti Järjestelmät kunnossa ja nykyaikaiset Tiedonhallintamallin rakentaminen ja kuvaaminen ja siihen liittyvä resurssointi, sähköisen arkistoinnin edistäminen Dynasty 10.2 version vaihto Whistblower käyttöön ja ilmoitusten käsittely organisoitu
5.4	Oppimisympäristöt, harjoittelupaikat, kuntatyön tutuksi tekeminen, rekrymes- sut, TET-päivien organisointi
6.1, 6.3	Palvelutarjotin palvelee, tiedotamme riittävästi keskushallinnon palveluista, tehtäväkuvien tarkistaminen, tiimityöskentelyn edelleen kehittäminen, yhtenä tiiminä toimiminen Kouluttautuminen ja ajan tasalla pysyminen, terve uteliaisuus ja proaktiivisuus toiminnassa
6.2	SIGNI-henkilöstökysely ja -kehittämiprosessi, esihenkilöiden työhyvinvointijohtamisen kehittäminen
6.4	Tuotekehityksen erikoisammattitutkinto - kehittäjäkoulutuksen kolmas aalto
6.5	Yhteisöllisten tilaisuuksien ja tilanteiden järjestäminen

Mittarit ja informatiiviset tunnusluvut Kuhmon kaupunki

Tehokkuusmittarit	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintakulut/as, €	5 617	9 145	3 544	3 730	3 874

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Vuosikate €/as	1 008	274	477	257	245
Vuosikate/poistot-%	341,7	87,9	150,6	74,1	64,4
Investointien tulo-rahoitus-%	260,7	73,5	126,0	28,0	30,0
Lainakanta €/as	4 691	4 951	4 879	5 667	6 368
Palkkaa saavan henkilöstön määrä (vuoden ka)	326	tarkentuu	tarkentuu	tarkentuu	tarkentuu
Henkilötyövuodet	297,7	313,6	tarkentuu	tarkentuu	tarkentuu
Henkilöstökulut (1000 €)	14 947	15 244	15 132	15 707	16 099

4.2 Vetovoimaisuuden palvelualue

Kuhmo - Ulkoinen tuloslaskelma 2			
Kustannus : Vetovoimaisuuden palvelut			
Valikoima sarakkeita Yksikkö: EUR			
Ajettu: 20.10.2022 05.18.37	Toteuma	Budjetti	Budjetti
	2021	2022	2023
MYyntITUOTOT	9 670,67	2 000,00	8 000,00
MAKSUTUOTOT	18 046,87	39 000,00	40 000,00
TUET JA AVUSTUKSET	304 385,07	402 192,00	182 988,74
MUUT TOIMINTATUOTOT	52 063,75	36 603,00	39 103,00
TOIMINTATUOTOT	384 166,36	479 795,00	270 091,74
Valmistus omaankäyttöön			
HENKILÖSTÖKULUT	-841 912,18	-822 788,04	-909 111,06
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			-311 000,00
Muut palvelut	-321 272,20	-654 415,00	-523 878,00
PALVELUIDEN HANKINNAT	-321 272,20	-654 415,00	-834 878,00
AINEET JA TARVIKKEET	-84 196,62	-91 900,00	-93 400,00
AVUSTUKSET	-66 056,17	-25 000,00	-25 000,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-47 109,86	-41 991,00	-42 600,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 360 547,03	-1 636 094,04	-1 904 989,06
TOIMINTAKATE	-976 380,67	-1 156 299,04	-1 634 897,32

4.3 Työllisyydenhoidon palvelualue

Kuhmo - Ulkoinen tuloslaskelma 2			
Kustannu : Työllistäminen			
Valikoima sarakkeita Yksikkö: EUR			
Ajettu: 20.10.2022 05.18.37	Toteuma	Budjetti	Budjetti
	2021	2022	2023
MYYNTITUOTOT	39 829,51	40 000,00	5 000,00
MAKSUTUOTOT			
TUET JA AVUSTUKSET	134 606,01	200 114,50	197 676,00
MUUT TOIMINTATUOTOT			
TOIMINTATUOTOT	174 435,52	240 114,50	202 676,00
Valmistus omaankäyttöön			
HENKILÖSTÖKULUT	-451 726,12	-672 913,51	-697 419,87
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			
Muut palvelut	-62 333,63	-48 851,00	-38 291,00
PALVELUIDEN HANKINNAT	-62 333,63	-48 851,00	-38 291,00
AINEET JA TARVIKKEET	-26 311,57	-22 620,00	-22 500,00
AVUSTUKSET	-752 536,22	-665 000,00	-650 000,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-27 792,89	-21 204,00	-21 204,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 320 700,43	-1 430 588,51	-1 429 414,87
TOIMINTAKATE	-1 146 264,91	-1 190 474,01	-1 226 738,87

4.4 Kasvun ja oppimisen palvelualue

Kuhmo - Ulkoinen tuloslaskelma 2			
Kustannu : Sivistyspalvelut			
Valikoima sarakkeita Yksikkö: EUR			
Ajettu: 20.10.2022 05.18.37	Toteuma	Budjetti	Budjetti
	2021	2022	2023
MYYNTITUOTOT	113 970,07	133 369,00	137 681,00
MAKSUTUOTOT	354 530,40	354 200,00	295 800,00
TUET JA AVUSTUKSET	402 246,21	490 726,00	500 705,00
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 986,90	3 110,00	1 510,00
TOIMINTATUOTOT	873 733,58	981 405,00	935 696,00
Valmistus omaankäyttöön	-56,25		
HENKILÖSTÖKULUT	-8 527 228,01	-8 786 755,44	-9 235 472,80
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			
Muut palvelut	-1 868 590,45	-2 069 136,66	-2 403 401,00
PALVELUIDEN HANKINNAT	-1 868 590,45	-2 069 136,66	-2 403 401,00
AINEET JA TARVIKKEET	-298 762,98	-331 265,00	-370 744,50
AVUSTUKSET	-253 423,51	-288 910,00	-304 110,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-258 792,20	-318 789,00	-342 965,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 206 797,15	-11 794 856,11	-12 656 693,30
TOIMINTAKATE	-10 333 119,82	-10 813 451,11	-11 720 997,30

4.5 Kaupunkiympäristön palvelualue

Kuhmo - Ulkoinen tuloslaskelma 2			
Kustannu : Tekniset palvelut			
Valikoima sarakkeita Yksikkö: EUR			
Ajettu: 20.10.2022 05.18.37	Toteuma	Budjetti	Budjetti
	2021	2022	2023
MYYNTITUOTOT	1 445 210,96	1 473 495,34	1 417 765,00
MAKSUTUOTOT	344 682,13	324 810,05	394 810,05
TUET JA AVUSTUKSET	43 201,57	161 050,00	54 050,00
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 547 849,22	1 847 956,60	2 780 042,60
TOIMINTATUOTOT	3 380 943,88	3 807 312,00	4 646 667,66
Valmistus omaankäyttöön	203 842,36	77 850,22	77 850,22
HENKILÖSTÖKULUT	-3 270 293,00	-3 250 707,12	-3 462 247,63
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			
Muut palvelut	-1 197 918,68	-1 526 696,20	-1 448 694,20
PALVELUIDEN HANKINNAT	-1 197 918,68	-1 526 696,20	-1 448 694,20
AINEET JA TARVIKKEET	-2 293 059,02	-2 137 222,26	-2 296 542,69
AVUSTUKSET	-596 734,36	-623 500,00	-729 500,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-243 978,50	-194 690,00	-201 939,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 601 983,56	-7 732 815,58	-8 138 923,52
TOIMINTAKATE	-4 017 197,32	-3 847 653,36	-3 414 405,64

TULOSLASKELMA

Kuhmo - Ulkoinen tuloslaskelma
Kustannus : Kuhmon kaupunki

Ajettu: 18.10.2022 11.37.57	Toteuma 2021	Budjetti 2022	Budjetti 2023	TS 2024	TS 2025
MYYNTITUOTOT	1 626 003,64	1 658 864,34	1 568 446,00	1 598 246,47	1 628 613,16
MAKSUTUOTOT	717 259,40	718 010,05	730 610,05	730 610,05	730 610,05
TUET JA AVUSTUKSET	906 307,06	1 344 665,50	1 023 719,74	1 023 719,74	1 023 719,74
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 615 857,62	1 887 669,60	2 820 655,60	2 874 248,06	2 928 858,77
TOIMINTATUOTOT	4 865 427,72	5 609 209,50	6 143 431,39	6 226 824,32	6 311 801,72
Valmistus omaankäyttöön	203 786,11	77 850,22	77 850,22	77 850,22	77 850,22
HENKILÖSTÖKULUT	-14 947 072,44	-15 244 093,72	-15 131 681,39	-15 706 685,28	-16 099 352,41
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)	-1 378 170,85	-1 461 465,00	-619 818,00	-619 818,00	-619 818,00
Muut palvelut	-45 414 614,37	-48 750 522,86	-5 415 220,20	-5 718 109,38	-5 826 753,46
PALVELUIDEN HANKINNAT	-46 792 785,22	-50 211 987,86	-6 035 038,20	-6 337 927,38	-6 446 571,46
AINEET JA TARVIKKEET	-2 746 575,19	-2 605 807,26	-2 805 587,19	-2 858 893,35	-2 913 212,32
AVUSTUKSET	-1 956 733,80	-1 863 529,00	-1 977 829,00	-1 931 829,00	-1 931 829,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 068 989,02	-1 034 321,60	-1 142 555,60	-1 164 264,16	-1 186 385,18
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-67 512 155,67	-70 959 739,44	-27 092 691,38	-27 999 599,17	-28 577 350,37
TOIMINTAKATE	-62 442 941,84	-65 272 679,72	-20 871 409,76	-21 772 774,84	-22 265 548,65
Tulovero	24 521 823,80	24 489 000,00	12 298 000,00	11 591 000,00	11 731 000,00
Kiinteistövero	2 217 911,07	2 151 000,00	2 252 000,00	2 252 000,00	2 252 000,00
Yhteisövero	5 069 808,87	3 403 000,00	3 309 000,00	3 014 000,00	3 128 000,00
VEROTULOT	31 809 543,74	30 043 000,00	17 859 000,00	16 857 000,00	17 111 000,00
Peruspalvelujen vo	23 573 669,19	31 275 449,00	5 999 260,00		
Verotuloperusteinen vo-tasaus	6 548 985,96	5 386 654,00	1 686 619,00		
Opetus- ja kulttuuritoimen vo	-707 002,25	-547 383,00	-597 259,00		
VALTIONOSUUDET	35 788 082,30	36 114 720,00	7 088 620,00	7 371 620,00	7 567 620,00
KORKOTUOTOT	57 709,66	57 000,00	81 000,00	81 000,00	81 000,00
MUUT RAHOITUSTUOTOT	3 112 202,62	1 325 000,00			
KORKOKULUT	-165 897,22	-139 000,00	-509 386,00	-609 222,00	-690 000,00
MUUT RAHOITUSKULUT	-169 509,30				
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2 834 505,76	1 243 000,00	-428 386,00	-528 222,00	-609 000,00
VUOSIKATE	7 989 189,96	2 128 040,28	3 647 824,24	1 927 623,16	1 804 071,35
SUUNNITELMAN MUK.POISTOT	-2 317 181,54	-2 422 900,00	-2 422 900,00	-2 600 000,00	-2 800 000,00
KERTALUONTEISET POISTOT					
ARVONALENTUMISET	-20 939,40				
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 338 120,94	-2 422 900,00	-2 422 900,00	-2 600 000,00	-2 800 000,00
SATUNNAISET TUOTOT					
SATUNNAISET KULUT					
POISTOERON LIS (-) TAI VÄH (+)	42 448,14	42 448,00	42 448,00	42 448,00	42 448,00
TULOSLASKELMA	5 693 517,16	-252 411,72	1 267 372,24	-629 928,84	-953 480,65

RAHOITUSLASKELMA	E 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Vuosikate	2 614 952,59	3 647 824,24	1 927 623,16	1 804 071,35
Investointien rahavirta	-2 000 000,00	-2 922 950,00	-7 083 890,00	-6 153 800,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	614 952,59	724 874,24	-5 156 266,84	-4 349 728,65
Pitkäaikaisten lainojen lyhennys	-3 582 666,00	-3 307 666,00	-3 257 666,00	-3 567 666,00
Pitkäaikaisten lainojen nostot		8 000 000,00	8 500 000,00	8 000 000,00
Lyhytaikaisten lainojen lyhennykset	-5 000 000,00	-4 500 000,00		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	8 500 000,00			
Lainakannan muutokset	-82 666,00	192 334,00	5 242 334,00	4 432 334,00
Rahoituksen rahavirta	-82 666,00	192 334,00	5 242 334,00	4 432 334,00
Korottomien velkojen muutos (sote)	-981 000,00	-1 074 000,00		
Rahavarojen muutos	-448 713,41	-156 791,76	86 067,16	82 605,35

KUHMON KAUPUNGIN TULOSKEHITYS VUOSINA 2005 - 2021

Kainuun hallintokokeilu kesti 2005 – 2012. Vuoteen 2011 saakka kuntayhtymän alijäämät jäivät kuntayhtymän taseeseen eikä niitä kirjattu osakaskuntien tulokseen ja taseeseen. Vuonna 2011 kokeilun ajalta kertyneet alijäämät tulivat kuntien maksettavaksi. Vuonna 2011 Kuhmon tulos oli 1,88 miljoonaa euroa alijäämäinen, josta kuntayhtymän alijäämä selittää 1,3 miljoonaa euroa ja Kiinteistö Oy Kuhmon Yrityssammon osakekannan alaskirjaus 0,75 miljoonaa euroa. Myös toiminnallinen tulos oli tappiollinen.

Vuonna 2012 kaupungin tulos oli 3,4 miljoonaa euroa alijäämäinen, josta SOTE-kuntayhtymän alijäämä selittää 1,4 miljoonaa euroa ja Kiinteistö Oy Kuhmon Yrityssammon pääomalainan akordi 1,4 miljoonaa euroa, mutta myös toiminnallisen tuloksen ollessa alijäämäinen.

Vuonna 2013 tulos oli 1,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen, josta satunnaista tuottoa 1,2 miljoonaa euroa (Kainuun Ammattiliikelaitoksen jako-osuus).

Vuosi 2014 oli erittäin poikkeuksellinen ja kaupungin tulos muodostui ennätyksellisesti 4,7 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi ja myös taseen pitkään jatkunut kumulatiivinen alijäämä kääntyi ylijäämäiseksi. Poikkeuksellisia tuloja vuoden 2014 tuloksessa olivat yksittäisten kuntalaisten poikkeukselliset verotuotot noin 0,8 miljoonaa euroa, rahoitussalkkujen järjestelyyn liittyvät myyntivoitot 1,7 miljoonaa euroa, kaupungin lämpöhuollon yhtiöittämiseen liittyvä myyntivoitto 0,9 miljoonaa euroa, henkilöstön lomauttamiseen liittyvät säästöt noin 0,5 miljoonaa euroa sekä vuodelta 2013 kirjattu SOTE-kuntayhtymän palautus 0,5 miljoonaa euroa. Toiminnallinen tulos oli noin 0,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2015 tulos oli 280 tuhatta euroa ylijäämäinen ja tulokseen ei liittynyt satunnaisia eriä. Vuoden 2016 tulos oli 564 tuhatta euroa ylijäämäinen sisältäen 267 tuhatta euroa satunnaisia tuottoja asfalttikartellioikeudenkäyntiin liittyvistä vahingon- ja oikeudenkäyntikorvauksista. Vuoden 2016 toiminnallinen tulos oli näin ollen 297 tuhatta euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2017 tulos oli 594 tuhatta euroa ylijäämäinen. Tulokseen sisältyi poikkeuksellisia eriä:

- palvelujen ostoissa 648 tuhannen euron kuluvaraus kiinteistöjen purkamiseen
- poistoissa Kontion koulun tasearvon alaskirjaus 128 tuhatta euroa
- rahoitustuotoissa 500 tuhatta euroa sijoitusten markkina-arvon nousun realisointia
- metsien myyntituottoa 200 tuhatta euroa yli normaalin vuositason

Vuoden 2017 toiminnallinen tulos oli 677 tuhatta euroa ylijäämäinen.

Vuodesta 2013 alkaen vuoteen 2017 Kuhmon kaupungin toiminnallinen tulos oli jonkin verran ylijäämäinen, mutta vuonna 2018 kaupungin toiminnallinen tulos kääntyi merkittävästi alijäämäiseksi ja oli – 3,1 miljoonaa euroa. Tulokseen ei sisällynyt poikkeuksellisia eriä. Toimintakate laski edelliseen vuoteen verrattuna – 832 tuhatta euroa toimintatuottojen laskiessa – 331 tuhatta euroa ja toimintakulujen kasvaessa 502 tuhatta euroa. Merkittävimmät erät myyntituottojen laskussa olivat metsänmyyntituotot – 65 tuhatta euroa, työllistämistuet – 97 tuhatta euroa ja muut tuet – 103 tuhatta euroa, vuokratuotot – 75 tuhatta euroa ja pysyvien vastaavien myyntivoitot + 87 tuhatta euroa. Vuonna 2018 verotulot laskivat – 1 309 tuhatta euroa edelliseen vuoteen. Valtionosuudet

säilyivät edellisen vuoden tasolla. Toimintakuluissa SOTE-kulut kasvoivat 1 966 tuhatta euroa (+5,3 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Näin ollen muut toimintakulut laskivat 1 464 tuhatta euroa; henkilöstökulujen laskua – 677 tuhatta euroa, sote-kuluista puhdistetut muiden palvelujen hankinnat laskua – 802 tuhatta euroa. Vuonna 2018 nettomääräiset rahoitustuotot- ja kulut laskivat – 1 335 tuhatta euroa edelliseen vuoteen joulukuussa tapahtuneen markkinatiputuksen vuoksi.

Kuhmon kaupungin tase kääntyi alijäämäiseksi vuoden 2018 lopussa. Alijäämä oli tuolloin – 183 tuhatta euroa. Vuoteen 2019 lähdettiin – 0,5 miljoonan euroa alijäämäisellä talousarviolla. Vuoden tulos muodostui kuitenkin – 1,6 miljoonaa euroa alijäämäiseksi eli 1,1 miljoonaa euroa ennakoitua huonommaksi. Sote-kuntayhtymän alijäämästä johtuen Kuhmon tulokseen kirjattiin 2019 vuodelle lisämaksua 1,8 miljoonaa euroa. Sote-kulut ylittivät talousarvion Kuhmossa 1,4 miljoonalla eurolla. Tilinpäätökseen sisältyi 331 tuhannen euron taseen arvonalentumispoisto ja 85 tuhannen euron myyntitappio. Kuhmon taseessa oli vuoden 2019 lopussa kertynyttä alijäämää 1,8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 tilikauden tulos oli – 859,9 tuhatta euroa alijäämäinen. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä tehtiin nykyisen terveysaseman 635,9 tuhannen euron tasearvon alaskirjaus ja muodostettiin 470 tuhannen euron varaus terveysaseman purkukuluihin. Vuoden 2020 lopussa Kuhmon taseeseen oli kertynyt alijäämää 2 625 tuhatta euroa. Kuntalain mukaisesti alijäämä tulee kattaa vuoden 2023 loppuun mennessä.

Vuoden 2021 tulos muodostui ennätysellisen hyväksi, ja vuoden ylijäämä oli 5,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 kaupungin taseessa ollut alijäämä saatiin katettua ja taseen ylijäämä tilinpäätöksessä oli 3,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 merkittäviä tulokseen vaikuttavia merkittäviä tekijöitä olivat:

- kaupungin vesiliiketoiminta yhtiöitettiin 1.1.2022 alusta vaikuttaen tulopuolella myyntituottojen laskuun 1,1 miljoonaa euroa ja toimintakulujen laskuun – 0,64 miljoonaa euroa
- yhteisöverotuotot kasvoivat 1,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 valtio korotti kuntien jako-osuutta määräaikaisesti koronasyin
- Kuhmo sai harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen 1,45 miljoonaa euroa
- rahoitusarvopapereiden tuotto oli vuonna 2021 poikkeuksellisen hyvä. Muiden rahoitustuottojen ja -kulujen nettoarvo oli 2,9 miljoonaa euroa rahoitusarvopapereiden markkina-arvon kasvaessa edellisen vuoden tilinpäätökseen 13,5 %
- vuoden 2021 tilinpäätökseen tehtiin 20,9 tuhannen euron alaskirjaus Kainuun Etu Oy:n osakkeista

KUHMON KAUPUNGIN AVUSTUSMÄÄRÄRAHAT JA YHTIÖVASTIKKEET 2023

LIITE 2

18.10.2022

	TA 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos	Kustannuspaikka
Konserniavustukset						
Kuhmon Yrityssampo	30 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00		kaupunginhallitus, HUOM! avustuksesta tehdään erillinen päätös.
Yhtiövastike						
Kuhmo-talo (tili 482000, vuokrat ja yhtiövastikkeet)	399 030,00	399 030,00	407 997,60	407 997,60		kaupunginhallitus
Sopimukseen pohjautuvat avustukset						
Kuhmon Musiikkiyhdistys	88 160,00	88 160,00	88 160,00	88 160,00		kaupunginhallitus
Juminkeko	15 500,00	15 500,00	15 500,00	15 500,00		kaupunginhallitus
Juminkeko kiinteistönhoito	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00		kaupunginhallitus
Pro Sommelo	16 000,00	16 000,00	16 000,00	16 000,00		kaupunginhallitus
Elokuvatoiminta	6 714,00	6 714,00	6 714,00	6 714,00		kaupunginhallitus
Kuhmon 4H-yhdistys	25 445,00	25 445,00	25 445,00	25 445,00		kaupunginhallitus
	156 819,00	156 819,00	156 819,00	156 819,00		
Sosiaaliluonteinen tuki						
Työmarkkinatuki pitkäaik.työttömät	565 000,00	565 000,00	545 000,00	520 000,00	25 000,00	työllisyydenhoid.pa
Kuhmon kaupungin työllistämistuki	60 000,00	60 000,00	60 000,00	60 000,00		työllisyydenhoid.pa
Kuhmon Työvire ry	60 000,00	60 000,00	60 000,00	70 000,00	-10 000,00	työllisyydenhoid.pa
Lasten kotihoidontuki	216 820,00	238 000,00	230 000,00	236 000,00	-6 000,00	varhaiskasvatus
Kotihoidontuen kuntalisä	50 000,00	50 000,00	40 500,00	50 000,00	-9 500,00	varhaiskasvatus
	951 820,00	973 000,00	935 500,00	936 000,00		
Maaseutuelinkeinojen tuki						
Maatalouslomitus	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00		maaseutupalvelut
Sukupolvenvaihdot	800,00	800,00	800,00	800,00		maaseutupalvelut
	20 800,00	20 800,00	20 800,00	20 800,00		
Muut avustussäämärahat						
Sinfonietta Lentua	0,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00		kaupunginhallitus
Vaalit				1 100,00	-1 100,00	vaalit
Ihminen ja Kosmos	0,00	0,00	0,00	0,00		
Kyläyhdistykset (yleisav.)	12 000,00	12 000,00	12 000,00	14 000,00	-2 000,00	kaupunginhallitus
Kyläyhdistykset, energia-avustus				5 000,00	-5 000,00	kaupunginhallitus
Avustukset nuorisotoimintaan	560,00	560,00	560,00	560,00		nuorisotoimi
Kulttuuripalvelun tuet	4 160,00	4 200,00	4 200,00	4 200,00		kulttuuri- ja tapahtum.
Kainuun Rastiviikko				40 000,00	-40 000,00	liikuntatoimi
Lost in Kainuu				6 000,00	-6 000,00	liikuntatoimi
Tuki urheiluseuroille	18 400,00	18 400,00	19 700,00	19 700,00		liikuntatoimi
Avustukset kyläyhdistyksille/kohdeav.	6 400,00	6 400,00	6 400,00	6 400,00		liikuntatoimi
Vuokra-avustukset	4 400,00	4 400,00	4 400,00	4 400,00		liikuntatoimi
	45 920,00	50 960,00	52 260,00	106 360,00		
Yksityishenkilöille kohdistuva						
Oppilasstipendit	1 200,00	1 500,00	1 200,00	1 400,00	-200,00	kasvun ja oppimisen pa
Koulumatkatuki			500,00	500,00		perusopetus
Tuki lukiolaisille + muut tuet	18 000,00	16 350,00	650,00	150,00	-500,00	lukio
Tuki perusopetuksessa yksit.talouksille			500,00	500,00		perusopetus
Vesihuoltoavustukset	8 000,00	8 000,00	8 000,00	8 000,00		teknisen hallinto
Tykyavustus, henkilöstö	10 000,00	15 000,00	15 000,00	15 000,00		talous- ja HR
Yksityistieavustukset	565 000,00	564 005,00	585 000,00	645 000,00		yksityistiepalvelut
Harrastekortti nuorille	15 000,00	15 000,00	15 000,00	15 000,00		nuorisotoimi
Kesätyösetelit	22 300,00	22 300,00	22 300,00	22 300,00		kaupunginhallitus
	639 500,00	642 155,00	648 150,00	707 850,00		
Avustukset yhteensä	1 844 859,00	1 893 734,00	1 863 529,00	1 977 829,00	-55 300,00	
Yhtiövastikkeet yhteensä	399 030,00	399 030,00	407 997,60	407 997,60		

Tapahtumiin liittyen kaupunki erikseen sovittaessa voi tukea tapahtumaa antamalla tiloja ja työvoimaa tapahtuman käyttöön. Näitä kuluja ei ole laskettu yllä mainittuihin avustuskuluihin sisään.

Konserniavustuksen osalta tulee huomioitava de minimis -tukisäännökset

ELINVOIMAN KEHITTÄMISMÄÄRÄRAHAT

LIITE 4

18.10.2022

KAUPUNKISTRATEGIAN JA ELINKEINO-OHJELMAN TAVOITTEIDEN MUKAAN**1. KESTÄVÄ KAUPUNKI**

(Puurakentaminen, vaikuttavat hankinnat, vihreän siirtymän mahdollisuudet, infrastruktuurin sopeuttaminen, talouden pitkän ajan tasapaino, fiksu omistaminen)

Puurakentamisen edistäminen (Woodpolis)

Kuhmon puinen sote-keskus - Kestävää sote-rakentamista Kainuusta (investointi)	0	0	0
Kainuun metsäbiotalouden uusi ekosysteemi	1 300		
Varaus mahdollisille uusille hankkeille	10 000	10 000	10 000
KESTÄVÄ KAUPUNKI YHTEENSÄ	11 300	10 000	10 000
KP 1790 -elinvoimapalveluiden projektit	1 300		
KP1740 -elinvoiman kehittäminen	10 000	10 000	10 000

2. MONIPUOLINEN KANNATTAVA JA KANSAINVÄLINEN ELIKEINORAKENNE

(Kestävä matkailu ja luovat alat, Woodpolis, julkisten ja yksityisten investointien edistäminen, osaajien saaminen, tulomuuttopalvelut, yrittäjämönteinen kaupunki)

Idän Taiga ry:n markkinointisopimus (khal 21.1.2015 §27), sopimuksen mukaan, joka tulossa päätöksentekoon	28 000	28 000	28 000
Yritysetelit	20 000	20 000	25 000
Julkisivujen kunnostusavustus Kainuuntien ja Koulukadun yrityksille	10 000		
Matkailun aluetaloudelliset selvitykset	10 000		
Elinvoimaa matkailusta Kuhmo-Suomussalmi (2021-2023)	23 458	0	0
Kalevalankankaan kehittäminen kalevalaisuuden ja sotamatkailun näkökulmista	10 000		
KV matkailun kehittämien-Charterhanke	10 000	10 000	10 000
Omistajanvaihdos-hanke, Kainuun yrittäjät	3 600	3 600	3 600
Matkailun kehittämisen jatko projekti (loppuvuosi 2023 alkaen)	10 000	20 000	20 000
Itäisen Suomen lisärahoitustarpeet- Puuklusterin kehityshanke (700 000, 3v,	10 000	10 000	10 000
Puuteollisuuden ja teollisuusalueiden kehittämisen hanke	15 000	15 000	15 000
TULE rekrytointihanke	15 000	15 000	15 000
MONIPUOLINEN KANNATTAVA JA KANSAINVÄLINEN ELIKEINORAKENNE YHTEENSÄ	165 058	121 600	126 600
KP 1790 -elinvoimapalveluiden projektit	33 458	0	0
KP1740 -elinvoiman kehittäminen	121 600	111 600	116 600

3. TÄYTTÄ ELÄMÄÄ KESKUSTASSA JA KYLISSÄ - HYVINVOIVAT KUHMOLAISET

(Turvallinen ja avoin kaupunki, aktiiviset toimijat, osalliset ihmiset, tyllisyyden edistäminen, monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet, elämän muutoskohdat ja ikä huomioidaan)

VT 22 Tervan tie	2 500	2 500	2 500
Elävä Kainuu Leader -kuntaraha 2021-2027 (kh15.9.2020 § 212) sisältää Kalaleader -kuntarahoitusosuuden	41 976	41 976	41 976
Jäähileaseman käyttökustannukset	500	500	500
Täyttä elämää Kuhmossa - Kestävä kehitys; 73.973,00 €; avustus 60 %	14 987		
Varaus mahdollisille uusille hankkeille	10 000	10 000	10 000
TÄYTTÄ ELÄMÄÄ KESKUSTASSA JA KYLISSÄ - HYVINVOIVAT KUHMOLAISET YHTEENSÄ	69 963	54 976	54 976
KP 1790 -elinvoimapalveluiden projektit	14 987		
KP1740 -elinvoiman kehittäminen	54 976	54 976	54 976

4. TUNNETTU JA VERKOSTOITUNUT KAUPUNKI

(Aluebrändin tunnettuus, luotettava yhteistyökumppani, metsään liittyvät verkostot, kansainväliset kulttuuriverkostot, lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia)
Rajakuntien verkostohanke (500 tEur, 2-3a, 30 %omarahoitusosuus, 6 kuntaa)

	10 000	10 000	10 000
--	--------	--------	--------

Tapahtumat, vierailut, messut, lasten ja nuorten kv-toiminta	25 000	25 000	25 000
Kulttuuriverkostot	10 000	10 000	10 000
TUNNETTU JA VERKOSTOITUNUT KAUPUNKI YHTEENSÄ	45 000	45 000	45 000
KP 1790 -elinvoimapalveluiden projektit			
KP1740 -elinvoiman kehittäminen	45 000	45 000	45 000
5. INHIMILLINEN KEHITYS ON MAHDOLLISTA KAIKILLE			
(Kannustava varhaiskasvatus, yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus, vetovoimainen oma lukio, ammattiin voi opiskella Kuhmossa, laadukkaat elinikäisen oppimisen palvelut ja taiteen perusopetus)			
KAMK-yhteistyö -sopimus	11 000	11 000	11 000
INHIMILLINEN KEHITYS ON MAHDOLLISTA KAIKILLE YHTEENSÄ	11 000	11 000	11 000
KP 1790 -elinvoimapalveluiden projektit			
KP1740 -elinvoiman kehittäminen	11 000	11 000	11 000
ELINVOIMAN KEHITTÄMISMÄÄRÄRAHAT	302 321	242 576	247 576
KP 1790 -elinvoimapalveluiden projektit	49 745	0	0
KP1740 -elinvoiman kehittäminen	242 576	232 576	237 576

INVESTOINNIT, TA 2023 SEKÄ TS 2024-2029, HANKELUETTELO

LIITE 5

INVESTOINNIT		Suunnitteluvaihe 2023								Poisto- aika	Käyttöön- ottokk
Kohde	proj.	Kustannus- arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS2029		
MENOT, brutto		33 197 800	3 651 400	7 347 300	6 153 800	5 822 000	8 609 200	252 000	172 000		
TULOT		-1 036 800	-728 450	-263 410	0	0	-220 000	0	0		
NETTO		32 161 000	2 922 950	7 083 890	6 153 800	5 822 000	8 389 200	252 000	172 000		
Strateginen johto											
Osakkeet ja osuudet											
Osakkeet ja osuudet											
Kiinteistöjen osto ja myynti											
Kiinteistöjen osto ja myynti											
Maa- ja vesialueiden hankinta											
YHTEENSÄ		0	0	0	0	0	0	0	0		
TALONRAKENNUS											
Uudisrakennukset ja peruskorjaukset											
Sote-kiinteistöt											
Terveysasema											
Puinen terveysasema, hankesuunnittelu		8055	148 800								12
Kuhmon kaupunki, erillisrahoitus			30 000								
YM:n rahoitus			-119 200								
Terveysasema, rakenne-, sähkö, LVIA -suunnittelu		8061	200 000	210 000	100 000						12 v. 2022
Rakentaminen (alustava 2500 m2, toiminnallinen suunn. perusteella lopullinen pinta-ala 3400 m2)		8062		5 000 000	4 630 400						12 v.2024
Huonekohtiset IV-laitteet nykyisen terveyskeskukseen			40 000	40 000							
Pelastuslaitoksen tilat											
Suunnittelu ja toteutus						150 000	2 500 000				
Palosuojarahaston avustus (max. 220000 e)			-220 000				-220 000				
Alustava n. 1100 m2											
Louhela											
ikkunoiden vaihto + ikkunaseinien korjaus (1. ja 2. krs)		8069	200 000								11 v.2023
sisäilmakorjaukset		8070	20 000	20 000							12
apteekin jäähdytyskoneen uusiminen			10 000								12
Ilmastointi koneiden uusiminen						150 000					

